



**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI (İKİNCİ ÖĞRETİM)**

**ONLİNE EĞİTİMDE OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNE
İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

Yasemin KILIÇ TOSCALI

DENİZLİ - 2022

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI (İKİNCİ ÖĞRETİM)**

**ONLİNE EĞİTİMDE OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

Yasemin KILIÇ TOSCALI

Danışman

Prof. Dr. Fatma SUSAR

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim boyunca ve bu araştırmanın her aşamasında bana destek olan ve moral veren sayın hocam Prof. Dr. Fatma SUSAR'a, enstitü hocalarıma, görüşme yaptığım ve bu projeye destek veren sınıf öğretmenleri meslektaşlarıma, görüşme yaptığım okullardaki yöneticilere ve desteğini her zaman yanında hissettiğim sevgili eşime ve canım kızlarıma....

TEŞEKKÜR EDERİM...

Yasemin Kılıç TOSCALI

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; proje içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi, Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

İmza

Yasemin Kılıç TOSCALI

ÖZET

Online Eğitimde Okuma Yazma Öğretimine İlişkin Öğretmen Görüşleri

KILIÇ TOSCALI, Yasemin

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD,

Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

Tezsiz Yüksek Lisans Programı (İkinci Öğretim)

Danışman: Prof. Dr. Fatma SUSAR

Ocak 2022, 53 sayfa

Bu araştırmada; online eğitim ile yapılan okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda nitel desende yürütülen bu araştırmada, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Denizli ili Acıpayam ilçesinde görev yapan 20 sınıf öğretmeniyle görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde elde edilen verilerden; online eğitimin okuma yazma öğretiminin hazırlık aşaması, sesi hissettirme ve tanıma aşaması, hece oluşturma aşaması, kelime ve cümle oluşturma aşaması ile yazma aşamasına olan etkileri araştırılmış, elde edilen verilerin betimsel analizleri yapılarak bir sonuca varılmıştır.

Araştırmanın sonucuna göre: ilk okuma ve yazma öğretiminde online eğitimin etkili bir yöntem olmadığı ve bu yöntemle okuma yazma öğretiminin başarıya ulaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Online eğitim ile yapılan okuma yazma öğretiminin; hazırlık aşamasının verimsiz geçtiği, sesi hissettirme ve tanıma aşamasının başarısız olduğu, hece oluşturma aşamasının olumsuz etkilendiği, kelime ve cümle oluşturma aşamasında yeterli olmadığı ve yazma aşamasında ise online eğitimin başarısız bir yöntem olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Online eğitim, uzaktan eğitim, ilk okuma ve yazma öğretimi.

ABSTRACT

Teachers' Views on Literacy Teaching in Online Education

KILIÇ TOSCALI, Yasemin

Non-Thesis Master's Project, Department of Educational Sciences,

Classroom Education Division

Non-Thesis Master's Program (Second Education)

Advisor: Prof. Dr. Fatma SUSAR

January 2022, 53 page

In this study; In this study, it is aimed to reveal the opinions of teachers about literacy teaching with online education. For this purpose, in this research carried out in a qualitative design, interviews were conducted with 20 classroom teachers working in Acıpayam district of Denizli province in the 2021-2022 academic year. From the data obtained from the interviews; The effects of online education on the preparation stage of literacy teaching, the stage of making the sound felt and recognizing, the stage of syllable formation, the stage of forming words and sentences and the writing stage were investigated, and a conclusion was reached by making descriptive analyzes of the obtained data.

According to the results of the research, it has been concluded that online education is not an effective method in primary reading and writing teaching and that literacy teaching with this method has not been successful. Literacy teaching with online education; It was determined that the preparation phase was inefficient, the sound making and recognition phase was unsuccessful, the syllable formation phase was negatively affected, it was not sufficient in the word and sentence formation phase, and online education was an unsuccessful method in the writing phase.

Keywords: Online education, distance education, primary reading and writing teaching.

İÇİNDEKİLER

PROJE ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ETİKBEYANNAMESİ	v
ÖZET	vi
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ.....	x
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Problem Cümlesi	4
1.1.2. Alt Problemler	4
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.5 Sayıtlar.....	5
1.6. Tanımlar.....	6
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Kavramsal Çerçeve.....	7
2.1.1.Okuma.....	7
2.1.2.Yazma	8
2.1.3. İlk Okuma Yazma Öğretimi ve Önemi	8
2.1.4. İlk Okuma ve Yazma Öğretiminin Amacı	9
2.1.5. İlk Okuma ve Yazma Öğretimi Sürecine Öğretmenlerin Etkisi	10
2.1.6. Ses Temelli Okuma Yazma Öğretimi	10
2.1.7. Online Eğitim ile Okuma Yazma Öğretimi	11
2.2. İlgili Araştırmalar	12
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM	15
3.1. Araştırma Deseni	15
3.2. Çalışma Grubu.....	15
3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri	16
3.4. Veri Toplama Yöntemi ve Süreci.....	17
3.5. Verilerin Analizi	17

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM	19
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	19
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	22
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	25
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	28
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	31
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	35
5.1. Tartışma ve Sonuç	35
5.2. Öneriler	37
KAYNAKÇA	38
EKLER	41
Ek 1. Görüşme Formu.....	41
ÖZGEÇMİŞ	43

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1. <i>Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler</i>	15
Tablo 4.1. <i>Online Eğitimin, Okuma Yazma Öğreniminin Hazırlık Aşamasına Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri</i>	19
Tablo 4.2. <i>Online Eğitimin Okuma Yazma Öğreniminin Sesi Hissettirme ve Tanıma Aşamasına Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri</i>	23
Tablo 4.3. <i>Online Eğitimin Okuma Yazma Öğreniminin Hece Oluşturma Aşamasına Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri</i>	26
Tablo 4.4. <i>Online Eğitimin Okuma Yazma Öğreniminin Kelime ve Cümle Oluşturma Aşamasına Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri</i>	29
Tablo 4.5. <i>Online Eğitimin Okuma Yazma Öğreniminin Yazma Aşamasına Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri</i>	32

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Bilimin hızlı bir şekilde geliştiği ve olağanüstü teknolojik değişimlerin yaşandığı günümüzde, ülke olarak kalkınabilmek ve bu yeni duruma ayak uydurabilmek için üst düzey düşünebilen, nitelikli ve becerikli bireylerin yetişmesi gerekmektedir. Bu özelliklere sahip bireylerin yetişmesindeki ilk aşama ise okuma yazma öğreniminin tam anlamıyla gerçekleşmesine bağlıdır. Bu beceriyi tam anlamıyla kazanamayan bireylerin, gelecekteki akademik eğitimlerinde ve sosyal yaşamlarında, başarısızlık yaşaması ihtimali göz ardı edilmemelidir. Bu bakımdan öğrenme ortamlarının işlevselliği artırılmalı ve eğitim teknolojileriyle zengin içeriklere sahip olan farklı öğrenme stratejilerinin geliştirilmesi gerekmektedir (Köksal, 2003).

İlk okuma ve yazma öğretiminin uygulanması aşamasında, öğretim programlarının kapsamında farklı yöntem ve tekniklerin kullanılması gerekmektedir (Şahin, 2019). Okuma yazma öğretiminde genellikle, geleneksel yüz yüze eğitim ile sınıf içerisindeki uygulamalar ve faaliyetler tercih edilmektedir. Ancak bazı durumlarda yüz yüze eğitimin uygulanmadığı ve sınırlamaların getirildiği durumlar oluşabilmektedir. Özellikle son yıllarda bulaşıcı salgın hastalıklar nedeniyle yüz yüze eğitime ara verilmiş ve dersler, uzunca bir süre uzaktan online olarak gerçekleştirilmiştir. Bu durumlar karşısında okuma yazma öğretiminin, sadece sınıf ortamıyla sınırlı kalmaması gerektiği anlaşılmıştır. (Ercan, 2021).

Pandemi süreciyle birlikte online eğitimin önemi ve geliştirilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. Yüz yüze yapılan okuma yazma öğretimi sırasında, dijital platformlardaki çeşitli etkinlikler ile süreç desteklenmekteydi. Ancak okuma yazma öğretiminin tamamen online olarak yapıldığı son zamanlarda ise farklı yöntem ve tekniklerin kullanılması, öğrencilerin sürece aktif olarak dahil edilmesi, motivasyonlarının sağlanması, etkinliklerin zenginleştirilmesi ve ilgi çekici uygulamalarla okuma yazma öğretiminin uygulanması gerekmektedir (Fidan, 2020). Dolayısıyla okuma yazma öğretiminin online eğitim ile entegre edilerek bu sürecin geliştirilmesi, online olarak yapılan eğitimin nitelik kazanması açısından oldukça önemli bir durumdur.

Online olarak yapılan okuma yazma öğretimi, özellikle son yıllarda geliştirilen çeşitli dijital platformlarla ve eğitici yazılımlarla desteklenmektedir. Bu durum öğrenciler için soyut olan seslerin, zenginleştirilmiş görsel ve işitsel materyaller ile somutlaştırılarak, öğrenmenin daha kalıcı olmasını sağlamaktadır. Dolayısıyla seslerin, harflerin, hecelerin,

kelimelerin ve cümlelerin öğretilmesinde zorluk yaşanmayacak ve kavrama daha kolay gerçekleştirilecektir(Leu, 1997).

Birinci bölümde; araştırmanın problem durumu, araştırmanın amacı, önemi, sınırlılıkları, varsayımları ve tanımları yer almıştır.

1.1.Problem Durumu

Sosyal ve ekonomik açıdan gelişmişlik gösteren toplumların okuryazarlık göstergeleri analiz edildiğinde, bu oranın yüksek seviyelerde olduğunu görmek mümkündür. Bu bakımdan günümüz bilgi toplumunda, bireylerde olması gereken en önemli yeterliliklerden birisi, nitelikli okuma yazma becerilerine sahip olmaktır.Bu bakımdan bireysel ve toplumsal başarının yakalanmasında, en önemli değişkenlerden birisinin etkin ve nitelikli okuryazarlık becerilerinin olduğunu söylemek mümkündür (Gömleksiz, 2005).

Bireyin akademik hayatı boyunca karşılaştacağı bütün disiplinlerdeki performansının temelini, okuma yazma becerileri oluşturmaktadır. Bu bakımdan okuma yazma becerisinin, bireyin hayatında nitelikli ve alışkanlık haline gelen bir yapısının olması gerekmektedir (Babayiğit ve Erkuş, 2017). Dolayısıyla diğer disiplinlerdeki başarı da bu durumdan olumlu yönde etkilenecektir. Buradan hareketle okuma yazma öğrenimi, diğer disiplinlerin omurgasını oluşturan disiplinler arası bir beceri ve bir etkinlik süreci olarak değerlendirilmektedir (Keskinçilç, 2007). Bu derece hayati bir öneme sahip olan bu becerinin zamanında ve etkili ortamlarda öğrenilmesi ve alışkanlık haline getirilmesi gerekmektedir (Çelenk, 2007).

Bireyin ilk okuma ve yazma öğrenimi süreci, sözlü dil ile yazılı dile geçiş dönemini kapsayan ve bireyin kendisini sözlü olarak ifade ettiği ses ve sembolleri, yazı diline aktardığı ilkökul dönemini ifade etmektedir (Ferah, 2004).Bu dönemde ses, işaret ve sembollere, önceden belirlenen anlam ve kodlar yüklenerek bu kodların çözümlenmesi yapılmaktadır (KızılaslanTunçer, 2013). Çözümlenen bu kodlar ile gelişen ve süreklilik kazanan okuma yazma öğrenimi,zamanla dinleme, konuşma ve dil eğitimi şeklinde ilkökul sürecini devam ettirmektedir (Baş, 2006).

İlk okuma ve yazma becerisinin kazanılmasında kritik dönem ilkökuldür. Bu kritik dönemde okuma ve yazma becerisinin sağlam temeller üzerine oturtulması ve kalıcı öğrenmelerin oluşması için gerekli öğrenme ortamları oluşturulmalıdır. Ayrıca bu

becerinin kazanılmasında, kullanılacak olan okuma yazma yöntemlerinin de etkisi oldukça büyüktür(Tok, 2001). Bu hassas ve önemli süreçte öğrencilerin ilgisini çeken, onları derse güdüleyen ve birden fazla duyu organına hitap edebilen etkinlikler ve materyaller tasarlanmalı ve öğretim programlarının planlanmasında gereken esneklikler sağlanmalıdır (Güneş, Uysal ve Taç, 2016).

Somut işlemler döneminde eğitim gören ilkökul öğrencilerinin, soyut kavramları öğrenmesi bir anda gerçekleşmeyecektir. Bu nedenle, soyut kavramların öğretilmesinde zorlanılmaması ve olumsuz öğrenme yaşantılarının gerçekleşmemesi için okuma yazma öğretimi sürecindeki etkinliklerinin somutlaştırılarak verilmesi gerekmektedir. Bu süreçte, okuma ve yazma öğretiminin aşamaları olan; sesi hissettirmek ve tanıtmak, sesi okumak ve yazmak, sesteki hece ve kelimeler türetmek, açık heceye ulaşmak ve metin oluşturmak gibi aşamalarda görsel ve işitsel animasyonlar, video, resim, ses, şarkı ve slayt gibi dijital platformlardan faydalanılarak öğretimin somutlaştırılması ve öğrenme ortamının daha zevkli hale getirilerek kalıcı öğrenmenin sağlanması amaçlanmalıdır (Yıldız, 2010).

Okullarda yüz yüze yapılan okuma yazma öğretiminde, destek olması için yeni teknolojilerden (Fatih Projesi, akıllı tahta) ve dijital platformlardan (EBA vb.) faydalanılmaktadır. Ancak bazı durumlarda öğrenme ortamlarında değişiklikler yaşanabilmekte ve yüz yüze yapılan eğitim faaliyetlerinde aksamlar meydana gelebilmektedir. Doğal afetler, savaş, salgın hastalık, sosyal ve ekonomik nedenler gibi gelişen olağanüstü durumlarda uzaktan eğitim uygulamaları yapılmaktadır. Özellikle son yıllarda yaşanan Covid-19 salgınıyla birlikte oluşan pandemi süreçlerinde, kısıtlamalar yaşanmış ve eğitim ortamları dijital ortamlara taşınarak çevrimiçi online eğitimlerle eğitim süreci yürütülmüştür. Bu süreçte, daha önceleri okuma ve yazma öğretiminde destek alınan dijital uygulamalar, yüz yüze eğitimin yerini alarak kendisini online eğitim şeklinde göstermiştir. Bu nedenle uzaktan online eğitim ile teknolojik araçlar kullanılarak eğitim yazılımlarıyla ve dijital platformlarla yapılan okuma yazma öğretiminin önemi gün geçtikçe artmıştır.

Bu bakımdan okuma yazma öğretiminin okuma eğitiminde önemli bir yere sahiptir. Araştırmaların sonucu sesleri hissetme, sesleri tanıma, hece oluşturma, kelime öğretimi, cümle yazımı ve okuduğunu anlama konularında yararlı olduğunu ortaya koymaktadır.

Buraya kadar anlatılanların doğrultusunda; online eğitim uygulamaları ile ilk okuma ve yazma öğretimi faaliyetleri yapılırken, teknolojik araçları bilinçli kullanmanın

ve dijital platformları etkili kullanmanın gerekliliği ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, okuma yazma öğretiminin sesi hissettirme, sesleri tanıma, hece oluşturma, kelime üretme, cümle yazma ve okuduğunu anlama aşamalarının öğretilmesinde, online eğitimin etkililiğinin değerlendirilerek aksayan yönlerinin tespit edilmesi ve öneriler getirilmesi, online eğitimin nitelik kazanması bakımından oldukça önemlidir. Bu bakımdan, sistemin uygulayıcısı konumunda olan sınıf öğretmenlerinin, online eğitim ile okuma yazma öğretiminin etkililiğine ilişkin görüş ve düşünceleri oldukça önem kazanmış ve bu durum, araştırmanın çıkış noktasını oluşturmuştur.

1.1.1. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problemini;“online eğitimde okuma yazma öğretime ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır.

1.1.2. Alt Problemler

Araştırmanın amacını gerçekleştirmek için aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

- 1) Online eğitim, okuma yazma öğreniminin hazırlık aşamasını nasıl etkilemektedir?
- 2) Online eğitim, okuma yazma öğreniminin sesi hissettirme ve tanıma aşamasını nasıl etkilemektedir?
- 3) Online eğitim, okuma yazma öğreniminin hece oluşturma aşamasını nasıl etkilemektedir?
- 4) Online eğitim, okuma yazma öğreniminin kelime ve cümle oluşturma aşamasını nasıl etkilemektedir?
- 5) Online eğitim, okuma yazma öğreniminin yazma aşamasını nasıl etkilemektedir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; online eğitim ile yapılan okuma yazma öğretime ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymaktır. Ayrıca; öğretmenlerin görüşleriyle toplanacak verilerin online eğitim ile yapılan okuma, yazma ve anlama becerilerinin öğretime yön vermesi ve alan yazına katkı sağlaması beklenmektedir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Gelişmiş toplumlar, okuma oranının yüksek olduğu toplumlardır. Okuma alışkanlığına sahip ve anlama becerisinin kazanıldığı toplumlarda yetişen bireyler, sosyal anlamda başarıya ulaşırken, akademik olarak da bilim ve teknolojide çok önemli başarılarla imza atmaktadırlar. Bu bakımdan okuma ve okuduğunu anlama becerisi akademik hayatın tüm öğrenme süreçlerinde önemli bir konuma sahiptir. Son zamanlarda ilk okuma ve yazma öğretiminde online eğitimin çok yaygın olarak kullanılmasıyla, öğretim teknolojilerinin seçilmesi ve kullanılması ile ilgili araştırmaların önemi daha da artmıştır.

Bu çalışma, online okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmenlerin önerilerine ve deneyimlerine ulaştırarak, ilk okuma yazma öğretimini online destekli öğretimle bütünleştiremeyen ya da nasıl bütünleştireceği konusunda sorunlar yaşayan öğretmenlere yol gösterici olacağı için önemlidir. Bu nedenle öğretmen görüşleriyle, online eğitimin okuma yazma eğitimine etkisinin araştırılması gerekli hale getirmiştir. Bu bağlamda, okuma ve anlama becerilerine etki eden faktörlerden online eğitimin etkisinin bilinmesi ve öneriler getirilerek araştırmanın amacına ulaşması, eğitimin niteliğe kavuşması açısından da oldukça önem taşımaktadır. Bu konunun araştırılması, eğitime ve bilime katkı sağlayacaktır. Araştırmanın sonuçları gelecekteki araştırmalara da ışık tutabilir niteliktedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlıkları

Bu araştırma 2021-2022 eğitim öğretim yılında, Denizli ili Acıpayam ilçesinde resmi ilkokulda görev yapan birinci sınıf öğretmenleriyle sınırlıdır. Araştırmanın verileri, öğretmenlerin görüşme formuna verdikleri cevaplarla sınırlıdır.

1.5.Sayıtlar

Bu araştırmanın varsayımları şu şekildedir:

Seçilen araştırma yöntemi araştırmanın amacına, konusuna ve problemin çözümüne uygundur. Görüşme yapılan öğretmen sayısı (20) nicelik bakımından yeterlidir. Görüşme yoluyla elde edilecek veriler, öğretmenlerin kendi düşünceleridir. Görüşmeler gönüllülük esasına göre yapılmış ve görüşmecilerin gizliliği esas alınmıştır.

1.6.Tanımlar

İlk Okuma ve Yazma Öğretimi: Öğrencilerin, ilkokul birinci sınıftan itibaren, yazılı dilin sembollerini sesli olarak okuyabildiği ve kendi düşüncelerini yazabildiği süreçtir (Ferah, 2007).

Online Eğitim: İnternet ortamında Web tabanlı, iletişim teknolojilerine dayanan, bilişim teknolojileriyle desteklenen çevrimiçi uzaktan eğitim faaliyetleri (Bulut, 2020) ile öğrenenlerin ve öğretmenlerin değişik ortamlarda olduğu, kendine özel öğretim tasarımlarının gerektiği ve herhangi bir zaman aralığı olmayan ancak planlı bir şekilde yapılabilen çevrimiçi uzaktan eğitim öğretim faaliyetlerini içermektedir (Moore ve Kearsley, 2011).

Uzaktan Eğitim: Öğretmenlerin ve öğrencilerin aynı ortamlarda bulunmadığı, öğretim uygulamalarının televizyon, tablet ve bilgisayar üzerinden internet altyapısından da destek alınarak sürdürülen eğitim sistemidir (Yılmaz, Güner, Mutlu, Doğanay ve Yılmaz; 2020)

Pandemi: Dünya geneline hızlı bir şekilde eşzamanlı yayılan ve çok fazla insanı tehdit eden bulaşıcı hastalıklar dönemini ifade eder (Bozkurt, 2020). Bu çalışmada geçen pandemi kavramı, 2019 yılının başından günümüze kadar olan zaman dilimini içermektedir.

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

Araştırmanın bu bölümünde öncelikle okuma, yazma, ilk okuma yazma öğretimi ve önemi, ilk okuma ve yazma öğretiminin amacı, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecine öğretmenlerin etkisi, ses temelli okuma yazma öğretimi ve online eğitim ile okuma yazma öğretimi başlıklarına yer verilmiştir. Son olarak araştırma kapsamında yurtiçinde ve yurt dışında yapılan araştırmalara değinilmiştir.

2.1.1. Okuma

Okuma kavramı hakkında farklı boyutların irdelendiği tanımlamalar yapılmıştır. Okuma, bilgilere ulaşma ve ulaşılan bilgilerin kullanılması noktasında hiçbir zaman önemini kaybetmeyen ve bireylerin akademik hayatlarında başarıya ulaşması için en temel bir koşuldur. (Gözler ve Paris, 2018). Diğer bir boyutuyla okuma; harf, kelime ve cümlelerin duyu organlarıyla algılanarak, öğrenilen sistematiklikle bunların anlamlandırılması, kavranması ve yorumlanmasına dayanan zihinsel bir faaliyeti ifade eder (Özdemir, 1993). Yine okuma; bireyin bilişsel davranışlarıyla ve psikomotor becerileriyle işaret ve sembollere anlam vererek, bu durumu sözle ifade etme davranışdır (Demirel, 1999). Okumada anlam kurma oldukça önemlidir. Bu bakımdan okuma; ön öğrenmelerin ve tecrübelerin kullanılarak, yazar ile okuyan arasında etkileşimi sağlayan ve planlı bir ortamda gerçekleşerek anlam kurmayı ifade eden sürecin tamamıdır (Akyol, 2018).

Okumak ve okuduğunu anlamak, bireylerin tüm akademik yaşamında gerekli olan ve bütün disiplinlerdeki başarıyı da etkileyen bilişsel olgulardır (Çaycı ve Demir, 2006). Dolayısıyla etkin ve hızlı okuyan, okuduğunu anlamlandıran ve yorumlayabilen, sözlü ve yazılı olarak kendisini ve düşüncelerini iyi ifade edebilen öğrenciler, eğitim aldıkları süre içerisinde başarıyı yakalayacaklardır. Okuma olgusuyla ilgili buraya kadar yapılan tanımlamalarda, sadece ses ve işaretleri sözle ifade etme değil, bu işaretlerden anlam çıkarma sürecinin de üzerinde durulduğu çok yönlü bir okuma olgusundan söz edilmektedir. Bu bakımdan okumanın öğrenildiği süreçte aynı zamanda algılamak, anlamak, sınıflandırmak, eleştirmek, analiz ve sentez yapmak, sorgulamak ve öngörde bulunmak gibi bilişsel düşünme becerilerinin de kazanıldığı görülmektedir (Uzuner, 1997).

2.1.2. Yazma

Okuma ve yazma kavramları, birçok farklı anlam ile ifade edilmeye çalışılmış ve üzerlerine pek çok anlam yüklemesi yapılmıştır. Bu bakımdan en genel anlamıyla yazma becerisini; bilişsel, duyuşsal ve devinişsel becerilerin birleşerek sembollerin ve işaretlerin kâğıda dökülmesi ve gösterilmesi olarak ifade etmek mümkündür (Güneş, 2000).Yazma becerisi bilişsel boyuttaki bilgileri, duyularla kademeli olarak zihinsel işlemlerle işleme ve yorumlama, duyuşsal boyutta da akıcı anlatımla, okunaklı yazı güzelliği, devinişsel boyutunda ise ince kas hareketleriyle eşgüdümlü olarak kalem ve kâğıdın kullanımınıdır (Köksal, 1999).

Yazma, bireylerin duygularını ve düşüncelerine görsel anlam kazandıran ve bu durumun sembol ve işaretler kullanılarak psikomotor becerilerle kâğıda aktarılması sürecidir (Ekici Calın, 2019).Bu süreç, belleğe yerleştirilen bilgilerin yazıya dökülmesi sürecini ifade etmektedir (Güneş, 2000).Kişilerarasında kalıcı ve etkili bir iletişim aracı olan yazma becerisinin, okumayla sıkı bir ilişkisi bulunmakta ve birbirini tamamlamaktadır.Bu nedenle yazma sürecinin,okuma sürecinde de olduğu gibi düşünme becerilerinden etkilendiği görülmektedir. Fakat yazma süreci, bilişsel bilgiden daha çok motor becerilerden ve el göz koordinasyonundan etkilenen bir yapısı bulunmaktadır (Bay, 2008).

2.1.3. İlk Okuma Yazma Öğretimi ve Önemi

Okuma ve yazma öğretimi,anlam yüklü sembolleri ve işaretleri kodlayarak, sonrasında bu işaretlerdeki kodların çözümlendirerek anlamlandırılması sürecidir (Kayıkçı, 2008). Diğer bir tanıma göre ise okuma yazma öğretimi; bireyin hayatı boyunca sosyal ve akademik alanlarda ihtiyacının olacağı dinlemek, konuşmak, okumak, yazmak ve görsel okumak gibi en temel becerilerin gelişmesini sağlayan kademeli bir etkinlik sürecidir (Bay, 2008).

Literatürde okuryazarlık eğitimi olarak da adlandırılan okuma yazma öğretiminde, okuma yazma becerilerinin öğretilmesinin yanında düşünmek, anlamak, sıralamak, sorgulamak, ilişki kurmak, analiz ve sentez yapmak ile değerlendirme yapmak gibi üst düzey bilişsel becerilerin de öğretimi yapılmaktadır (Durna, 2014).Bu bakımdan toplumun ve bireyin gelişmişlik seviyesinin göstergelerinden birisi olan etkin okuma yazma becerisinin öğretiminde amaç, sadece okuma ve yazma becerisini kazandırmak olmamalı

ve bu durumdan ziyade olarak okumaktan zevk alma, hızlı ve doğru okuma ile nitelikli yazma yeteneğinin geliştirilmesi amaçlanmalıdır (Çelenk, 2002).

Okuma ve yazma öğretimi sürecinde yaşanan olumsuzluklar ve yanlış öğrenmeler, bireyin hayatını yaşamı boyunca olumsuz etkileyecektir. Bu olumsuzlukların yaşanmaması için, hayatın tüm kademelerinde etkisi olan okuma ve yazma öğretiminin doğru ve amacına uygun bir şekilde yapılması gerekir. Bu bakımdan, ilerleyen zaman içerisinde düzeltilmesinin çok zor olduğu yanlış defter kullanmak, kalem tutmak ve sesleri yanlış yazmak gibi yanlış öğrenmelerin oluşmaması için bilişsel ve davranışsal becerilerin öğretilmesinde okuma ve yazma öğretiminin dikkatli yapılmasına özen gösterilmelidir (Ercan, 2021).

2.1.4. İlk Okuma ve Yazma Öğretiminin Amacı

Günümüzde, beceri olarak alternatifi olmayan ilk okuma ve yazma öğretiminde amaç; okuma ve yazma becerileri öğrenmenin yanında düşünmek, anlamak, sınıflamak, sıralamak, sorgulamak, analiz etmek, sentez yapmak, değerlendirmek gibi üst düzey becerilerle birlikte Türkçenin etkili kullanılması, hayat boyu öğrenmek, iletişim kurabilmek, karar verebilmek ve problem çözebilmek gibi becerilerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı, 2009). Söz konusu bu genel amaçların dahilinde okuma yazma öğretimindeki özel amaçları;metinlerin gerekli hızda ve anlayarak okunması, duyguların ve düşüncelerin yazılı veya sözlü olarak ifade edilebilmesi, kurallı yazı yazılması, çevreyle etkili iletişim kurulması ve Türkçenin öğrenilmesinden zevk duyulması şeklinde sıraya koymak mümkündür (Çelenk, 2007).

İlk okuma ve yazma öğretiminin temel amaçları olarak;okumak, yazmak, dinlemek, konuşmak ve görsel okumak gibi yeterliliklerle Türkçenin sevilmesi, noktalama işaretlerinin düzgün kullanılması ve sözlü anlatım becerisinin geliştirilmesi esas alınmalıdır (Akyol, 2018). Yine bu temel amaçlar çerçevesinde,öğrencilerin okulöncesi dönemdeki sosyal ortamlarda doğal olarak öğrendiği dinlemek ve konuşmak gibi becerilerle birlikte diğer dil becerilerinin bilinçli bir şekilde kullanılabilmesi, temel dil bilgisi kurallarının öğrenilmesi ve ilerleyen zaman içerisinde sözlü ve yazılı anlatım çalışmalarında yerli yerince kullanılmasının sağlanması amaçlanacak şekilde okuma yazma öğretiminin düzenlenmesi gerekmektedir (Göçer, 2014).

2.1.5. İlk Okuma ve Yazma Öğretimi Sürecine Öğretmenlerin Etkisi

İlk okuma ve yazma öğretiminde öğrenenden kaynaklanan durumlar da olabildiği gibi başarı veya başarısızlık durumu daha çok öğretmenleri ilgilendirmektedir. Öğretmenlerin okuma ve yazma öğretimi sürecini belirli bir niteliğe kavuşturabilmesi ve süreci etkili kullanabilmesi için bu alandaki gelişmeleri yakından takip etmeleri, pedagojik bilgilerini güncel tutmaları ve yeni öğretim yöntem ve tekniklerinin öğrenilerek uygulamaya geçirmeleri gerekmektedir (Durna, 2014). Öğretmenler öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve zihinsel becerilerinin geliştirilmesi ve akademik başarılarının artırılması için alanlarında geliştirilen yeni yaklaşımlarla, teorik bilgileri ve yöntemleri harmanlayarak doğru okuma yazma öğretimi gerçekleştirmelerinin gerektiği değerlendirilmektedir (Güneş, 2013).

Bireysel ve toplumsal kalkınmanın sağlanması ve nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi için eğitim çalışmalarının bir bütün şeklinde, etkili ve nitelikli olarak verilmesi gerekmektedir. Böyle bir eğitimin sonucunda gelişen nitelikli insanların, nitelikli bir eğitim sürecini yöneten nitelikli öğretmenler ile gelişeceği ve eğitimin kalitesini öğretim programlarını uygulayan öğretmenler belirlenecektir(Çınar, 2004).

2.1.6. Ses Temelli Okuma Yazma Öğretimi

Türkiye’de 2005 yılından bu yana kullanılan ses temelli cümle yöntemi, Türkçe dersinin okuma, yazma, dinleme, görsel okuma ve görsel sunu alanlarıyla birlikte ilerlemektedir. Parçadan bütüne doğru ilerleme şeklinde devam eden ses temelli okuma yazma öğretimi; okuma yazmaya hazırlık süreci, okuma yazmaya başlama ve ilerleme süreci ile bağımsız okuma süreci olarak kademeli bir şekilde sürdürülmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı’nın 2017 yılı İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzuna göre;ilk aşama olan ilk okuma ve yazmaya hazırlık aşaması sürecinde; dinleme eğitimi çalışmaları, parmak el ve kol kaslarını geliştirme çalışmaları ile boyama ve çizgi çalışmaları süreci yer almaktadır. İlk okuma ve yazmaya başlama ve ilerleme süreci olan ikinci aşamada; sesi hissetme, tanıma ve ayırt etme,sesi okuma ve yazma ile seslerden hece, hecelerden kelime ve kelimelerden cümle oluşturma süreçleriyle devam edilmektedir. Üçüncü aşama olan metin okuma sürecinde ise; bağımsız okuma ve yazma ile okuduğunu anlama kazanımlarına ve etkinliklerine yer verilmektedir.

2.1.7. Online Eğitim ile Okuma Yazma Öğretimi

Teknolojideki müthiş değişimlerin sonucunda ortaya çıkan ürünler insanlığın hayatının her aşaması belli bir kolaylık getirmiştir. Ortaya çıkan bu yeni durum karşısında eğitim öğretim alanının da etkilenmemesi mümkün değildir. Dolayısıyla ilk okuma ve yazma öğretimi de bu dijital platformlar ile bambaşka bir öğretim şekline girmiştir. Bu kapsamda, sınıf öğretmenlerinin okuma yazma öğretiminde kullandıkları yöntem ve teknikler eğitim yazılımları ve çevrimiçi web tabanlı uygulamalarla bambaşka farklı bir boyut kazanmıştır (Şahin, 2019).

Eğitim teknolojilerinin gelişmesi ve okuma yazma öğretimine entegre edilmesiyle, öğrencilerin görsel ve işitsel duyu organlarına aynı anda hitap eden, öğrenciyi sıkmayan, motive eden ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan dijital ortamların kullanılması, okuma ve yazma öğretimine büyük bir zenginlik katmıştır (Nur Saydam, 2020). Bu yeni uygulamalar, öğretmenlere destek olmakta ve işlerini hafifletmektedir. Bu noktada öğretmenlerin, dijital uygulamaları, dersleri destekleyerek tamamlayan ve öğrencileri derse güdüleyen bir unsur olarak göreyerek dengeyi sağlamaları gerekmektedir. Bu nedenle eğitim teknolojilerine hiçbir zaman ve hiçbir gerekçe ile bir eğitici veya bir öğretmen misyonu yüklenmemelidir (Elitaş 2017).

Yaşanan Covid salgınının sonucunda pandemi döneminde geleneksel eğitime ara verilerek uzak eğitime geçildiğinden okuma yazma öğretiminde teknolojik ürünlerin kullanımı daha da önem kazanmıştır. Bu süreçte, iletişim teknolojilerinin ve çevrimiçi uygulamaların etkili bir şekilde kullanılması, eğitim sorununa çözüm olmuş ve online eğitimin gerekliliğini ve avantajlarını da ortaya koymuştur (Balaman ve Hanbay Tiryaki (2021).

Online eğitim ve okuma yazma öğretimi alanında yapılan araştırmalarda; (Altunkaynak ve Çağınlar 2020; Anderson, 2020; Şahin, 2019) online eğitim ile okuma yazma öğretiminde sesi kavratmanın kolaylaştığı, zengin görsel içeriklerin yardımıyla öğrenmelerin kalıcı olduğu, metinlerdeki anlam bütünlüğünün sağlandığı ve metinlerdeki çeşitliliklerin öğrencilere farklı dünyalar sunduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca online eğitim ile verilen eğitimin, eğitimdeki eşitsizlikleri ortadan kaldırdığı sonucuna ulaşan araştırmalar da mevcuttur (Anderson, 2020). Genel anlamıyla bu araştırmalar online eğitimi, avantajlı bir yöntem olarak değerlendirmektedir.

Online eğitim ile ilgili yapılan akademik çalışmalarda, sorunlardan ve dezavantajlı durumlardan bahseden araştırmalara da rastlamak mümkündür. Elitaş'ın (2017), uzaktan eğitimde grupla çalışma disiplini olmadığı, öğrenciler arasında etkileşim eksikliğinin ve motivasyon kaybının yaşandığı, öğrencilerin sosyalleşmesinde sorunların olduğunu ve uygulama gerektiren derslerin öğretiminde uzaktan eğitim yöntemlerinin yetersiz kaldığı gibi tespitleri bulunmaktadır. Yine sınıf öğretmenlerinin dijital ürünleri kullanma seviyesinin orta düzeyde çıkması (Altunkaynak ve Çağınlar, 2020) online eğitimi etkin bir şekilde kullanacak öğretmenler açısından dezavantajlı bir durumu göstermektedir.

2.2.İlgili Araştırmalar

Araştırma kapsamında yurtiçi ve yurtdışında yapılan araştırmalardan bazıları şu şekildedir:

Ercan (2021), çalışmasında, Covid-19 pandemi döneminde 2020-2021 eğitim öğretim yılındaki ilk okuma yazma sürecine ilişkin sınıf öğretmenlerinin ve velilerin görüşlerinin belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın katılımcılarını Malatya il merkezinde 2020-2021 eğitim öğretim yılında birinci sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenleri ve bu sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin velileri oluşturmaktadır. Çalışmanın amacı kapsamında amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilen 11 sınıf öğretmeni ve 31 veliden gönüllülük esasına dayalı olarak görüş alınmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde zorlandıkları ve yüz yüze eğitimdeki gibi öğrencileri sürece aktif şekilde dâhil edemedikleri ortaya çıkmıştır. Pandemi döneminde öğretmenlerin, öğrencilerin, velilerin uyum sorunu yaşadıkları ve uzaktan eğitim yerine yüz yüze eğitimi tercih ettikleri belirlenmiştir. Velilerin Covid-19 pandemi döneminin yaşanması sebebiyle okuma yazma faaliyetlerinin uzaktan eğitim yoluyla evden sürdürülmesini hijyen açısından daha doğru buldukları görülürken, pandemi sürecinin yaşanmaması durumunda yüz yüze eğitimi destekledikleri ve bunu daha yararlı buldukları sonucuna varılmıştır. Covid19 pandemi döneminde okuma yazmaya yönelik öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilebileceği, uzaktan eğitime ilişkin teknolojik altyapının desteklenebileceği, veli ve öğretmen işbirliğine dayalı rehberlik desteği verilebileceği önerilerinde bulunulmuştur.

Çakın ve Külekçi Akyavuz (2021) çalışmalarında, Covid-19 pandemi döneminde uzaktan eğitim sürecine ilişkin velilerin gözünden incelemeyi amaçlamaktadırlar. Bunun yanı sıra bu dönemde çocukların eğitimi ile ilgili olarak ortaya çıkan sorunların ve anne babaların çocuklarıyla yaptıkları eğitimsel ve sosyal etkinliklerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma nitel araştırma olarak tasarlanmıştır. Çalışma grubunu ilkokulda okuyan çocuğu olan veliler oluşturmaktadır. Araştırmaya toplam 20 ebeveyn katılmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler kapsamında velilerin bu dönemde yaşadıkları sorunlar “öğretim sorunları, sosyal sorunlar ve teknolojik sorunlar” kategorileri altında, çocuklarıyla yaptıkları etkinlikler ise “sağlıkla ilgili faaliyetler, eğitim faaliyetleri ve sosyal faaliyetler” kategorileri altında toplanmıştır. Araştırmada öğretim sorunu olarak 28 en çok belirtilen sorunun uzaktan eğitimin yetersizliği olduğunu belirtmişlerdir. EBA'ya erişim ve internet erişimi ise uzaktan eğitim sürecinde çocukların ve ebeveynlerin karşılaştığı teknolojik sorunlar arasında yer almaktadır.

Ergüç Şahan ve Parlar (2021) tarafından hazırlanan “Pandemi Döneminde Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştığı Problemler ve Çözüm Yolları” adlı çalışmanın amacı pandemi döneminde sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı problemlere ilişkin öğretmen görüşlerini incelemektir. Araştırma nitel araştırma modellerinden betimleyici fenomenolojik desen kullanılarak hazırlanmıştır. Araştırmanın örnekleme amaçsal örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, Nisan 2020- Ağustos 2020 döneminde 1-4. Sınıflarda derse giren 16 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış görüşme sorularıyla elde edilmiştir. Elde edilen sonuçlar içerik analizi yöntemiyle analizi yapılmıştır. Veriler dört ana tema altında incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, sınıf öğretmenleri “Hibrit Model Eğitim” uygulamalarının öğrenci ve öğretmenler için verimsiz oluşuna ve EBA platformu içerisindeki içerik havuzunun genişletilmesine yönelik konuya dikkat çekmişlerdir.

Sağırılı (2021) “Salgın Sürecinde İlk Okuma Yazma Öğretimi” isimli çalışmasında pandemi sürecinden etkilenen ve EBA aracılığıyla yürütülen ilk okuma yazma sürecini, yapılan çalışmaları değerlendirmeyi, yaşanan temel sorunları belirlemeyi ve araştırma sonuçları ile sürecin paydaşlarına katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasını kullanmıştır. Verilerin toplanmasında, 7 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanmıştır. Araştırma, uygun ölçüt ve örnekleme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı, 2020-2021 eğitim-öğretim yılında

birinci sınıflarda eğitim öğretimi EBA üzerinden uzaktan eğitim ile yürüten, hizmet yaşamı boyunca en az üç defa birinci sınıf okutmuş ve ilk okuma yazma öğretimini gerçekleştirmiş 15 sınıf öğretmeni ile görüşmüştür. Verilerin analizinde, betimsel analizi tercih etmiştir.

Fidan (2020) tarafından hazırlanan “Covid-19 Belirsizliğinde Eğitim: İlkokulda Zorunlu Uzaktan Eğitime İlişkin Öğretmen Görüşleri” başlıklı çalışmanın amacı Covid19 pandemisi sonucu gerçekleşen zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesidir. Nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri Ankara ili Yenimahalle ilçesi ilkokul kademesinde 2019-2020 eğitim öğretim yılı bahar dönemini uzaktan eğitimle yürüten sınıf öğretmenleri tarafından toplanmıştır. Veriler, içerik analiziyle analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, zorunlu uzaktan eğitim sürecinin olumlu ve olumsuz yönleri tespit edilmiştir. En sık ifade edilen olumlu yön, akademik ve sosyal alanda görülürken; olumsuz yönler, bireysel ve genel olumsuzluklar olarak ortaya çıkmıştır.

Garbe, Ogurlu, Logan ve Cook (2020) tarafından hazırlanan çalışmanın amacı, okulların kapanması sırasında ebeveynlerin deneyimlerini ve mücadelelerini araştırmaktır. Çalışmada çevrimiçi bir anket kullanılmış ve tematik kodlama ile ebeveynlerin eğitime yönelik tepkileri analiz edilmek istenmiştir. Sonuçlara göre ebeveynler aynı fikirde çıkmış, okul kapatma politikası ve genel olarak okul tarafından sağlanan destek seviyesinden memnun kaldıkları görülmüştür. Ebeveynler zorluklarla karşılaştıklarını anlatırken sorumlulukları, öğrenci motivasyonunu, erişilebilirliği ve öğrenme sonuçlarının dengelenmesini göz önünde bulundurmışlardır.

Daniel'in (2020) yaptığı çalışma, Covid-19 pandemi dönemindeki eğitimi ele almaktadır. Kurumların kısa sürede ne gibi hazırlıklar yapmaları, öğrencilerin seviyelerine ve çalışma alanlarına göre ihtiyaçlarını nasıl karşılamaları gerektiğini araştırmaktadır. Bu çalışma öğretmenlere, kurumsal yöneticilere ve yetkililere krizi ele alma konusunda rehberlik etmektedir. Okulların uzaktan öğretme kapasitesini artırmada en iyi dijital formatlarda çalışan öğrenmeden yararlanmalarını ve öğretimin normal sınıf derslerinin yanı sıra çeşitli ödevleri ve Covid-19'u küresel ve tarihsel bir bağlama oturtan çalışmalarını içermeleri gerektiğini belirtmektedir. Son olarak bu çalışma, pandemi dönemi sona erdikten sonra öğrencilerin öğrenme yörüngelerindeki hasarı onarmak için esnek yollar önermekte ve kaynakların bir listesini vermektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, veri toplama süreci ve veri analizi başlıklarına yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Deseni

Bu çalışmanın amacı; online eğitim ile yapılan okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymaktır. Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması deseni “olgu, olay veya durumlara herhangi bir müdahalede bulunmadan onları inceleme, anlama ve betimleme amacıyla yürütülmekte olup, araştırmacıya incelediği olgu, olay veya durumların katılımcılar açısından etkilerini/doğurgularını su yüzüne çıkarma fırsatı sunmaktadır.” (Saban ve Ersoy, 2019).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu;Denizli ili Acıpayam ilçesinde görev yapan ve 2021/2022 eğitim öğretim yılında birinci sınıfları okutan 20 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Görüşmeciler, araştırmaya katılmak isteyen sınıf öğretmenlerinin arasından gönüllü olanlardan rastgele seçilmiştir. Çalışma grubundaki katılımcılar.Çalışma grubuna ait demografik bilgiler Tablo 3.1’de verilmiştir.

Tablo 3.1. *Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler.*

Değişken		Sayı (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	9	45
	Erkek	11	55
Toplam		20	100
Hizmet Yılı	0-4	-	-
	4-9	1	5
	10-14	3	15
	14-19	7	35
	20 yıl ve üzeri	9	45
Toplam		20	100
Eğitim Durumu	On Lisans	-	-
	Lisans	19	95
	Yüksek Lisans	1	5
Toplam		20	100

Tablo 3.1'e bakıldığında; çalışma grubunun cinsiyet dağılımı %45'i kadın, %55' i erkektir. Çalışma grubunun %5'i 4-9 yıl, %15'i 10-14 yıl, %35'i 14-19 yıl %45'inin 20 yıl ve üzeri hizmet yılı dağılımında olduğu görülmüştür. Çalışma grubu içerisinde 0-4 yıl arasında hizmet yılı olan katılımcıya rastlanmamıştır. Yine çalışma grubunun %95'i lisans ve %5'i yüksek lisans mezunu olduğu anlaşılmış olup ön lisans mezunu katılımcı bulunmamaktadır.

3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri

Araştırmanın verilerine görüşme tekniği yöntemiyle ulaşılmıştır. Katılımcılar ile belirlenen bir konu üzerinde görüş ve düşünceleri anlatma etkinliği olan görüşme tekniğinde asıl hedef, bireyin iç dünyasına girerek konuya ilişkin bakış açısını anlamaya çalışmaktır (Karataş, 2015).

Bu araştırmada, soruları araştırmacı tarafından oluşturulan ve danışmanı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veri toplama aracı, iki bölümden oluşmuştur. "Online Eğitimde Okuma Yazma Öğretimine İlişkin Öğretmen Görüşleri" başlıklı görüşme formunun birinci bölümünde, araştırmanın amacına ilişkin açıklamalar ile katılımcılara ait demografik bilgilere yer verilmiştir. Görüşme formunun ikinci bölümünde görüşme soruları yer almıştır. Görüşme formuna ait sorular şu şekildedir:

- 1) Online eğitimin, okuma yazma öğreniminin hazırlık aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?
- 2) Online eğitimin, okuma yazma öğreniminin sesi hissettirme ve tanıma aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?
- 3) Online eğitimin, okuma yazma öğreniminin hece oluşturma aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?
- 4) Online eğitimin, okuma yazma öğreniminin kelime ve cümle oluşturma aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?
- 5) Online eğitimin, okuma yazma öğreniminin yazma aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?

3.4. Verilerin Toplanma Yöntemi ve Süreci

Araştırmaya ilk olarak güncel bir konu seçimiyle başlanmış ve 2021 yılı Ağustos ayı içerisinde danışman desteği de alınarak araştırmaya ait proje önerisi ve görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırmanın amacına ulaşması için “Online Eğitimde Okuma Yazma Öğretimine İlişkin Öğretmen Görüşleri” başlıklı görüşme formu kullanılarak, 2021 yılı Ekim-Aralık ayları arasında 20 katılımcı ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler, pandemi tedbirleri gözetilerek yapılmış ve ortalama 15 dakika sürmüştür. Katılımcılarla görüşmeye başlamadan önce araştırma hakkında yönlendirici olmayan açıklamalar yapılmıştır. Görüşmeler, samimi ve sıcak bir diyalog şeklinde karşılıklı konuşma şeklinde yapılmıştır. Sorular, tüm katılımcılara aynı sıra ile sorulmuş ve bazen yönlendirme yapılmadan araştırmacı tarafından katılımcı görüşlerine kısa kısa alıntılar ile destek verilmiştir. Görüşmelerin yapıldığı sırada sorulara verilen cevaplar, araştırmacı tarafından not edilerek yazılı kayda alınmıştır. Cevapların uzaması durumunda, anlam bozulmasına meydan vermeyecek şekilde cevaplarda kısaltmalar yapılarak not edilmiş ve görüşme sonunda alınan bu notlar, katılımcılara tekrar teyit ettirilerek görüşmeler bitirilmiştir. Daha sonra cevaplar bilgisayar ortamına kaydedilip yazılmıştır. Cevaplar bilgisayar ortamında Katılımcılar, görüşmeyi kaydetme ve ses kaydı alınmasına izin vermemiştir. Katılımcıların kimliklerinin ve görüşmede toplanan verilerin bu araştırma dışında kullanılmayacağı ve açığa çıkartılmayacağı belirtilerek güvenleri sağlanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Nitel araştırma deseninde yürütülen ve görüşmeler yapılarak elde edilen araştırmaya ait veriler, betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Yıldırım ve Şimşek’ e (2008) göre betimsel analiz; “derinlemesine analiz gerektirmeyen, elde edilen verilerin daha yakından incelenerek verilerin açıklanmasını sağlayan kavram ve tema oluşturma yöntemidir” (s. 89). Betimsel analiz ile görüşmeler sonucunda elde edilen veriler değerlendirilir, birbirine benzeyen ve birbiriyle yakın ilişki içerisinde olan veriler, ana tema altında alt temalarda (kod) toplanarak analiz edilir (Altunışık, Bayraktaroğlu ve Yıldırım, 2010).

Verilerin betimsel analizleri yapılırken, araştırma kapsamında 20 katılımcı ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen verilere ait bir veri seti oluşturulmuştur. Daha sonra görüşme soruları ile araştırmanın alt problemleri ilişkilendirilmiştir. Birbirine benzeyen ve birbiriyle yakın ilişki içerisinde olan verilerin değerlendirilmesi yapılarak,

her alt probleme ilişkin ana tema altında kodlar oluşturulmuş ve oluşan kodlar ile katılımcı bilgileri tablolaştırılarak araştırmacı tarafından yorumlaması yapılmıştır. Veri tablolarında katılımcılar, K1-K20 (Öğretmen1-Öğretmen20) şeklinde kısaltılarak numaralandırılmıştır. Yine veri tablosunda, tema başlıklarında aynı kodda tekrar eden görüşlerin sayısı (*n*) sembolüyle verilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde verilerin yapılan betimsel analizlerinin sonucunda ulaşılan bulgulara, katılımcı görüşlerine ve yorumlamalara yer verilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemini “Online eğitim, okuma yazma öğreniminin hazırlık aşamasını nasıl etkilemektedir?” sorusu oluşturmaktadır. Bu alt probleme ait bulguları belirlemek amacıyla katılımcılara “Online eğitimin, okuma yazma öğreniminin hazırlık aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin katılımcı görüşlerinden elde edilen verilerin betimsel analizi yapılarak tema ve kodlar oluşturulmuştur. Elde edilen bilgiler tablo 4.1.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.1. *Online Eğitimin, Okuma Yazma Öğreniminin Hazırlık Aşamasına Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri*

<i>Tema</i>	<i>Kod</i>	<i>Sayı (n)</i>	<i>Katılımcılar (K)</i>
Online Eğitimde Hazırlık Çalışmaları	Verimli	3	K4, K12, K19
	Verimsiz	8	K1, K2, K10, K11, K14, K16, K18, K20
	Kas gelişiminin Tamamlanmaması	5	K5, K9, K13, K15, K17
	Uygulamalı Eğitim Eksikliği	4	K3, K6, K7, K8

Tablo 4.1.’e bakıldığında online eğitimin, okuma yazma öğreniminin hazırlık aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin katılımcı görüşleri; “Online Eğitimde Hazırlık Çalışmaları” temasında, “Verimli” ($n=3$), “Verimsiz” ($n=8$), “Kas gelişiminin Tamamlanmaması” ($n=5$) ve “Uygulamalı Eğitim Eksikliği”($n=4$) kod başlıklarında değerlendirildiği görülmektedir.

Tablo 4.1.’e göre; en fazla “verimsiz” kod başlığında görüş bildirilirken, online eğitimin okuma yazma öğreniminin hazırlık aşamasını genel olarak olumsuz etkilediği görülmektedir.

“Online Eğitimde Hazırlık Çalışmaları” temasının “Verimli” kodunda 3 katılımcıdan veri elde edilmiştir. Katılımcıların vermiş olduğu yanıtlardan alınan alıntılar şu şekildedir:

Velilerin desteği sayesinde kolayca çözdük (Öğretmen 4).

Öğrencilerin okul öncesi dönemi online yaşadığı ve ev erken okuryazarlığı becerilerinde desteklenmesi konusunda yeterli bir ebeveyn desteği olmadığı için hazırbulunuşluk durumları yeterli değildi. Fakat erken okuryazarlık becerileri desteklenen öğrencilerle hazırlık aşamaları daha verimli geçti(Öğretmen 12).

Okuma yazma öğreniminin hazırlık aşamasında öğrenciyi bilişsel,duyuşsal ve psikomotor beceriler açısından hazırlamayla mümkündür.Online eğitim platformunda çeşitli videoların açılması öğrencileri olumlu olarak etkileyeceği kanısındayım. Birçok duyuya hitap eden etkinliklerin yapılması açısından online eğitim olumlu yönde etkilediğini düşünüyorum(Öğretmen 19).

“Online Eğitimde Hazırlık Çalışmaları” temasının “Verimsiz” kodunda 8 katılımcıdan veri elde edilmiştir. Katılımcılar, bu kodda online eğitim ile okuma yazma öğretiminin hazırlık aşamasının verimsiz geçtiği görüşündedirler.Katılımcıların vermiş olduğu yanıtlardan alınan alıntılar şu şekildedir:

Hazırlık aşaması yarım kaldı. Hissettirme, ön bilgi verme gibi hazırlıklar yapılamadı(Öğretmen 1).

Okuma -yazma öğreniminin hazırlık aşamasında motivasyonu düşürdüğünü, online eğitiminin yüz yüze eğitimin yanında destekleyici olarak devam ederse başarılı olacağını düşünüyorum (Öğretmen 2).

Okuma yazma çalışmaların yüz yüze eğitimde olduğu kadar etkili olduğunu düşünmüyorum.Öğrencinin hazır buluşluğunu ölçmek zor(Öğretmen 10).

Online eğitim hazırlık çalışmalarında olumsuz etkiler yarattı.Öğrencilerin kalem tutma, defter kullanma gibi davranışları tam olarak alamamasına neden oldu. Öğrenciler sınıf ortamı görmediler (Öğretmen 11).

Hazırlık aşamasında hem zaman yetersizliği hem uzaktan eğitim olması nedeniyle verimli bir çalışma olmadı. Çünkü çocuklarla göz teması,beraber etkinlik yapma fırsatı az olduğu için hazırlık aşaması olumsuz sonuçlanıyordu (Öğretmen 14).

Zorunluluk olarak yapılan online eğitim okuma yazma öğretimini olumsuz yönde etkilemiştir.Ekran başında yapılan yazma çalışmaları amacına ulaşmamıştır.Ayrıca ailelerin de çocukların başında bekçi gibi beklemeleri süreci olumsuz etkilemiştir (Öğretmen 16).

Online eğitim okuma yazma öğrenimi hazırlık aşması olumsuz etkilendiğini düşünüyorum. Çocukların hazır bulunuşlukları online eğitimde tespit edilememekte,kalem tutuşu,çizgi çalışmaları,harflerin yazılış yönü tam anlamıyla kontrol edilememektedir (Öğretmen 18).

Çok olumsuzlukları var.Kalem tutma alışkanlığı,harflerin yazılış yönleri,imkânların yetersizliği hazırlık aşamasında olumsuz etkilenmiştir (Öğretmen 20).

“Online Eğitimde Hazırlık Çalışmaları” temasının “Kas gelişiminin Tamamlanmaması” kodunda 5 katılımcıdan veri elde edilmiştir. Katılımcılar, bu kodda online eğitim ile okuma yazma öğretiminin hazırlık aşamasında öğrencilerin kas gelişiminin tamamlanamadığı görüşündedirler.Katılımcıların vermiş olduğu yanıtlardan alınan alıntılar şu şekildedir:

Online eğitimin yapıldığı dönem parmak kaslarını geliştirmeye yönelik çalışmalar aileler sayesinde yapılmıştır.Ailelere çok sorumluluk düşmüştür(Öğretmen 5).

Hazırlık döneminde okullarda yüz yüze eğitim vardı. Ama çocukların el ve parmak kasları güçlenmediği için yazıları bozuk oldu(Öğretmen 9).

Eğitimin online olarak verilmesi şüphesiz ki hazırlık aşamasını olumsuz olarak etkilemiştir.Okul ortamında her bir çocuğumuzun elinden tutarak tek tek çizgi çalışmalarını kavratmaya yaptırırđık.Uzaktan eğitimde böyle bir imkânımız olmadığı için çocukların yazılarında kaymaların olduğunu gördüm. Online eğitimle parmak,el,kol kası çalışmaları tam olarak yapılmadığı için gelişmedi(Öğretmen 13).

Online eğitimin okuma yazma eğitiminde özellikle yazma eğitimin hazırlık aşamasını olumsuz etkilendiğini düşünüyorum.İnce motor kasları geliştirici etkinlikleri yeterli düzeyde yapılamamıştır(Öğretmen 15).

Günümüz çocukları dijital teknolojilerden fazlasıyla etkileniyorlar zira dijital bir çağda yaşıyoruz. Erken çocukluk eğitiminde okuma yazmaya hazırlık çalışmaları

önemli bir yer tutar. Online eğitimde kalem tutabilme oluşturabilir. Kalem kullanma becerilerini geliştirme gibi kazanımları elde etmesinde bir dezavantaj oluşturabilir(Öğretmen 17).

“Online Eğitimde Hazırlık Çalışmaları” temasının “Uygulamalı Eğitim Eksikliği” kodunda 4 katılımcıdan veri elde edilmiştir. Katılımcılar, bu kodda online eğitim ile okuma yazma öğretiminin hazırlık aşamasında öğrencilerin uygulamalı eğitim yönünün eksik kaldığını düşünmektedir. Katılımcıların vermiş olduğu yanıtlardan alınan alıntılar şu şekildedir:

Öğrenci ile birebir göz teması kurulmadığı için zorluk çekilmiştir. Sınıf ortamında çocuğun dikkatini toplayabiliyoruz uzaktan eğitimde her çocukla aynı teması sağlayamadık. Hazırladığımız materyaller sanal ortamda olduğu için istenilen performans sağlanmadı (Öğretmen 3).

Online eğitimde okuma yazma öğretimi esnasında birebir ilgilenilmediği için yazma problemlerinin düzeltilmemesine neden olmuştur(Öğretmen 6).

Online eğitim hiçbir zaman yüz yüze eğitimin yerine tutma şansı yoktur(Öğretmen 7).

Online eğitimin yüz yüze eğitimin yerini tutmaz(Öğretmen 8).

4.2. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemini “Online eğitim, okuma yazma öğreniminin sesi hissettirme ve tanıma aşamasını nasıl etkilemektedir?” sorusu oluşturmaktadır. Bu alt probleme ait bulguları belirlemek amacıyla katılımcılara “Online eğitimin, okuma yazma öğreniminin sesi hissettirme ve tanıma aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin katılımcı görüşlerinden elde edilen verilerin betimsel analizi yapılarak tema ve kodlar oluşturulmuştur. Elde edilen bilgiler tablo 4.2.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.2. *Online Eğitimin Okuma Yazma Öğreniminin Sesi Hissettirme ve Tanıma Aşamasına Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri*

<i>Tema</i>	<i>Kod</i>	<i>Sayı (n)</i>	<i>Katılımcılar (K)</i>
Online Eğitimde Sesi Hissettirme ve Tanıma Aşaması	Başarılı	7	K2, K6, K10, K15, K17, K18, K19
	Başarısız	10	K1, K4, K5, K8, K9, K11, K12, K14, K16, K20
	Fırsat Eşitsizliği	3	K3, K7, K13

Tablo 4.2. incelendiğinde;online eğitimin okuma yazma öğreniminin, sesi hissettirme ve tanıma aşamasına etkisine ilişkin katılımcı görüşleri; “Online Eğitimde Sesi Hissettirme ve Tanıma Aşaması” temasında, “Başarılı” (n=3), “Başarısız” (n=8), ve“Fırsat Eşitsizliği” (n=5)kod başlıklarında değerlendirildiği görülmektedir. Tablo 4.2.’ye göre; en fazla “başarısız” kod başlığında görüş bildirilirken, katılımcılar okuma yazma öğreniminin sesi hissettirme ve tanıma aşamasında,online eğitimi başarısız bulmaktadırlar.

“Online Eğitimde Sesi Hissettirme ve Tanıma Aşaması” temasının “Başarılı” kodunda,7 katılımcıdan veri elde edilmiştir. Katılımcılar, bu kodda online eğitimin okuma yazma öğreniminin, sesi hissettirme ve tanıma aşamasına etkisini başarılı bulmaktadır.Katılımcıların vermiş olduğu yanıtlardan alınan alıntılar şu şekildedir:

Sesin hissettirme ve tanıma aşamasında başarılı olduğunu, görsel olarak desteklendiğini bu anlamda kullanabilir olduğunu düşünüyorum(Öğretmen 2).

Sesleri tanıma ve hissettirme çalışmaları online eğitimde de verimli bir şekilde yapılabilmektedir(Öğretmen 6).

Online eğitimde sesi hissettirme ve tanıma aşamasında bence olumlu etkilendi. Zamane öğrencilerin teknolojiye olan ilgisi nedeniyle görsellere yoğunlaşabilmesi daha iyi olumlu etkilendi(Öğretmen 10).

Sesi hissettirme tanıma aşamasında olumsuz bir etkisinin olmadığını düşünüyorum. Web 2.0 araçları ile de verimli hissettirme –tanıma çalışmaları yapılabilmektedir(Öğretmen 15).

Sınıfta,sesin hissettirilme aşamasında öğretmenler sıklıkla eğitim teknolojilerini kullanmaktadır. Bu teknolojilerle öğrencilere daha zengin öğrenme ortamları

sunabilmektedirler. Online eğitimde de bu sürecin pek sekteye uğrayacağını düşünmüyorum(Öğretmen 17).

Yüz yüze eğitimde ses, oyun, drama ve şarkılı yöntemlerle daha kolay hissedilebiliyor. Birebir sınıf ortamında görsel kullanarak hissettiriliyor. Ancak online eğitimde bu sınırlı(Öğretmen 18).

Okuma yazma sürecinde en önemli aşaması sesin hissettirildiği ve tanıtıldığı aşaması olduğu düşüncesindeyim. Bu süreçte eğitim teknolojileri öğretmenler tarafından sıkça kullanılmaktadır. Bu sayede çocuklar daha zengin öğrenme ortamı oluşturarak motivasyonları artmaktadır. Online eğitimin bu aşamada herhangi bir olumsuz durumu çocuklara yansıtacağını düşünmüyorum(Öğretmen 19).

“Online Eğitimde Sesi Hissettirme ve Tanıma Aşaması” temasının “Başarısız” kodunda, 10 katılımcıdan veri elde edilmiştir. Katılımcılar, bu kodda online eğitimin okuma yazma öğreniminin, sesi hissettirme ve tanıma aşamasına etkisini başarısız bulmaktadır. Katılımcıların vermiş olduğu yanıtlardan alınan alıntılar şu şekildedir:

Sesi hissettirme yüz yüze olmadığı için mimiklerimizi algılayamadı. Yaş küçük olduğu için odaklanamadı (Öğretmen 1).

Ses hissettirmede zorlandık.Çünkü ekran karşısında ses yanlış anlaşılıyor.Zamana yayarak yapmaya çalıştık (Öğretmen 4).

Online eğitimde sesleri hissetmeleri ve tanımaları zorlaşmıştır. Daha çok etkinliğe yer verilmiştir.Seslerin yazımını ayrıntılı olarak gösterilmesine rağmen sesleri ters yönden yazdıkları görülmüştür (Öğretmen 5).

Online eğitimde sesi hissettirme ve tanıma aşaması yüz yüze eğitime göre düşüktür.Bütün öğrenciler online eğitime katılamamaktadır (Öğretmen 8).

Çocukların yanında annesi, babası ve yakını olmadığı için sesler tam olarak kavratılamadı (Öğretmen 9).

Sesi hissettirme ve tanıma aşamasında ekran başındaki öğrenci bizim sesimizi hoparlörden duyduğu için tam sesin söyleyişini kavrayamadı.Çok fazla tekrar yaptık (Öğretmen 11).

Online eğitim sesi hissettirme ve tanıma boyutunda olumsuz etkilendi. Fakat video vs. çeşitli materyaller sesi hissettirme tanıma boyutunda kolaylık sağlanmıştır (Öğretmen 12).

Sesi hissettirme ve tanıma aşmasında yine uzaktan eğitim olması nedeniyle ve zaman yetersiz geldiğinden verimli bir çalışma olmadı. Görsel anlatımlarla video destekli bir öğrenim gerçekleşti (Öğretmen 14).

Online eğitimin en büyük eksikliği sesi hissettirmektir. Ekran başında ne olursa olsun 'n' ve 'm' sesinin farkını hissettirmek imkansızdır (Öğretmen 16).

Uzaktan eğitimde teknolojinin sıkıntıları ve bazı velileri ilgisizliği bazı öğrencilerin sesi hissettirme de olumsuz etkilemiştir. Çocuk sesi tam anlayamamıştır (Öğretmen 20).

“Online Eğitimde Sesi Hissettirme ve Tanıma Aşaması” temasının “Fırsat Eşitsizliği” kodunda ise, 3 katılımcıdan veri elde edilmiştir. Katılımcılar, bu kodda online eğitimin okuma yazma öğreniminin, sesi hissettirme ve tanıma aşamasında, bütün öğrencilerin aynı öğrenme ortamına sahip olmadığından fırsat eşitsizliğinin olduğunu düşünmektedir. Katılımcıların vermiş olduğu yanıtlardan alınan alıntılar şu şekildedir:

Sesi hissettirme ve tanıma aşamasında telaffuz sorunu olmuştur. İnternet hızının etkisi, ekran büyüklüğü, dijital aletlerin yetersizliği çocukların algılamasını etkilemiştir(Öğretmen 5).

Online eğitimde sesi hissettirme ve tanıma aşaması yüz yüze eğitime göre düşüktür. Her çocuk online eğitime katılamamaktadır(Öğretmen 5).

Her öğrencinin online eğitim imkânı çok farklı olduğu için istenilen düzeyde tam manasıyla sesi hissettirme ve tanıma imkânı olmadı. Çünkü kimin ses sistemi bozdu, kimin bulunduğu ortam kalabalık ve gürültülüydü. Sonuç olarak okulda verilen sesi hissettirme ve tanıma çalışması tam manasıyla online eğitimde gerçekleşmedi(Öğretmen 5).

4.3. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemini “Online eğitim, okuma yazma öğreniminin hece oluşturma aşamasını nasıl etkilemektedir?” sorusu oluşturmaktadır. Bu alt probleme ait bulguları belirlemek amacıyla katılımcılara “Online eğitimin, okuma yazma

öğreniminin hece oluşturma aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin katılımcı görüşlerinden elde edilen verilerin betimsel analizi yapılarak tema ve kodlar oluşturulmuştur. Elde edilen bilgiler tablo 4.3.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.3. *Online Eğitimin Okuma Yazma Öğreniminin Hece Oluşturma Aşamasına Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri*

<i>Tema</i>	<i>Kod</i>	<i>Sayı (n)</i>	<i>Katılımcılar (K)</i>
Online Eğitimde Hece Oluşturma Aşaması	Olumlu	8	K2, K4, K6, K10, K15, K16, K19, K20
	Olumsuz	12	K1, K3, K5, K7, K8, K9, K11, K12, K13, K14, K17, K18

Tablo 4.3. incelendiğinde;online eğitimin okuma yazma öğreniminin, hece oluşturma aşamasına etkisine ilişkin katılımcı görüşleri; “Online Eğitimde Hece Oluşturma Aşaması” temasında, “Olumlu” ($n=8$), ve “Olumsuz” ($n=12$) kod başlıklarında değerlendirildiği görülmektedir. Tablo 4.3.’e göre; en fazla “Olumsuz” kod başlığında görüş bildirilirken, katılımcıların çoğunluğu online eğitimde okuma yazma öğreniminin hece oluşturma aşamasına,olumsuz bir tutumla bakmaktadırlar.

“Online Eğitimde Hece Oluşturma Aşaması” temasının “Olumlu” kodunda,8 katılımcıdan veri elde edilmiştir. Katılımcılar, bu kodda online eğitimde okuma yazma öğreniminin hece oluşturma aşamasına karşı olumlu bir tutum içerisindeyler.Katılımcıların vermiş olduğu yanıtlardan alınan alıntılar şu şekildedir:

Hece aşamasında online eğitim kullanabilir faydalı, görsellerle desteklenebilir bir eğitim süreci olduğunu düşünüyorum(Öğretmen 2).

Hece oluşturma aşamasında da sesi iyi kavradıkları zaman çok sıkıntı çekmedik(Öğretmen 4).

Hece oluşturma çalışmaları dijital kaynaklar üzerinde daha iyi algılanmıştır(Öğretmen 6).

Okuma yazma çalışmasında hece oluşturmada zorluk yaşanmayacağını düşünüyorum. Öğrencilerin PC ekranı daha çok ilgisini çekiyor(Öğretmen 10).

Hece oluşturma aşamasında Web 2.0 araçları ile okulistik, morpa kampus gibi platformlarda verimli etkinlikler olduğu için olumsuz etkisi yoktur(Öğretmen 15).

Hece konusunda çok fazla bir problem yaşandığını düşünmüyorum. Harfleri hisseden çocuklar ekran başında olsa bile heceyi daha kolay geçmiştir(Öğretmen 16).

Sesi tanıyan ve hisseden ocuk bu aşamada birleştirme yapmalıdır. Yine eğitimde kullanılan teknolojinin sesin hece oluşturma aşamasında da olumlu sonuçlar doğurmuştur(Öğretmen 19).

Hece oluşturmada çeşitli videolar ve eğitim platformları olması sebebi ile olumlu etkilenmiştir(Öğretmen 20).

“Online Eğitimde Hece Oluşturma Aşaması” temasının “Olumsuz” kodunda, 12 katılımcıdan veri elde edilmiştir. Katılımcılar, bu kodda online eğitimde okuma yazma öğreniminin hece oluşturma aşamasına karşı olumsuz bir tutum içerisindedirler. Katılımcıların vermiş olduğu yanıtlardan alınan alıntılar şu şekildedir:

Hece oluştururken sesli ifade derken heceyi anladık. Heceleri okurken tam olarak okunamadı. Öğrencilerin çoğu yanındakinin desteğini aldı(Öğretmen 1).

Hece aşaması sürecide etkilenmiştir. Oluşturulan heceler yanlış anlaşılmış düzeltmek için sürekli tekrar yapılmıştır(Öğretmen 3).

Online eğitimde hece oluşturma aşamasında üç harfli hecelerde ve dört harfli heceleri kavramada zorlandılar(Öğretmen 5).

Online eğitimde hecelerin tam hissettirilememesi başarıyı düşürmüştür. Yüz yüze eğitimdeki gibi kontrol sağlanmamaktadır(Öğretmen 7).

Online eğitimde hecelerin tam hissettirilmemesi başarıyı düşürmektedir. Yüz yüze eğitimdeki gibi kontrol sağlanmamaktadır(Öğretmen 8).

Heceleri kavraması için sürekli defterlere dikte çalışması yaptırdım. Sesli okuma yaptırdım(Öğretmen 9).

Çocuklar ekran karşısında heceleri oluştururken sadece ekranda görünen videolardan heceleri kavramaya çalıştı. Oysa sınıfta aynı heceyi tahtada çeşitli örneklerle defalarca tekrarlayarak kavratıyorduk(Öğretmen 11).

Öğrenciler sesleri birleştirme konusunda zorluk yaşadılar. Çoğu öğrenci sesleri birleştirme konusunda düşük performans gösterdiği için hece oluşturmada problem yaşandı. Fakat bu noktada eğitici video ve sesleri birleştirmede kullanılan sesli materyaller öğrencilere önemli bir destek sağladı(Öğretmen 12).

Harfleri birleştirerek heceleri oluşturmada tekrarını yapmada ve de yazmada zorlandıklarını gördüm. Tabi ki ailelerin büyük desteği olmasa bu kadar bile ilerlememiz mümkün değildi(Öğretmen 13).

Hece oluşturma aşmasında uzaktan eğitimde seslerin anlaşılması ve heceyi oluşturma aşaması verimli olmadı(Öğretmen 14).

Hece oluşturma aşamasında ebeveynler öğrencilerin bu sürecini çeşitli etkinlik ve aktivitelerle desteklemezlerse sıkıntılı bir süreç olacaktır(Öğretmen 17).

Ses temelli okuma yazma öğretimde açık ve kapalı hece oluşturma aşamaları yüz yüze öğretimde öğrenciye daha etkili bir şekilde verilebilirken online eğitimde bu daha da güçleşiyor(Öğretmen 18).

4.4. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemini “Online eğitim, okuma yazma öğreniminin kelime ve cümle oluşturma aşamasını nasıl etkilemektedir?” sorusu oluşturmaktadır. Bu alt probleme ait bulguları belirlemek amacıyla katılımcılara “Online eğitimin, okuma yazma öğreniminin kelime ve cümle oluşturma aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin katılımcı görüşlerinden elde edilen verilerin betimsel analizi yapılarak tema ve kodlar oluşturulmuştur. Elde edilen bilgiler tablo 4.4.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.4. *Online Eğitimin Okuma Yazma Öğreniminin Kelime ve Cümle Oluşturma Aşamasına Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri*

<i>Tema</i>	<i>Kod</i>	<i>Sayı (n)</i>	<i>Katılımcılar (K)</i>
Online Eğitimde Kelime ve Cümle Oluşturma Aşaması	Yeterli	4	K6,K10, K15, K16,
	Yeterli Değil	16	K1, K2, K3, K4, K5, K7, K8, K9, K11, K12, K13, K14, K17, K18, K19, K20

Tablo 4.4. incelendiğinde;online eğitimin okuma yazma öğreniminin, kelime ve cümle oluşturma aşamasına etkisine ilişkin katılımcı görüşleri; “Online Eğitimde Kelime ve Cümle Oluşturma Aşaması” temasında, “Yeterli” (n=8), ve “Yeterli Değil” (n=12) kod başlıklarında değerlendirildiği görülmektedir. Tablo 4.4.’e göre; en fazla “Yeterli Değil” kod başlığında görüş bildirilirken, katılımcıların büyük çoğunluğu online eğitimde okuma yazma öğreniminin kelime ve cümle oluşturma aşamasını,yeterli olmadığını düşünmektedirler.

“Online Eğitimde Kelime ve Cümle Oluşturma Aşaması” temasının “Yeterli” kodunda,4 katılımcıdan veri elde edilmiştir. Katılımcılar, bu kodda okuma yazma öğreniminin hece oluşturma aşamasında online eğitimin yeterli olduğunu düşünmektedirler.Katılımcıların vermiş olduğu yanıtlardan alınan alıntılar şu şekildedir:

Cümle oluşturmada öğrencilerin birebir okumasını diğer öğrencilerin okuyan öğrenciye müdahale etmeleri engellendiği için verimlilik artmıştır(Öğretmen 6).

Kelime ve cümle oluşturmada olumsuz etkilenmez(Öğretmen 10).

Kelime ve cümle oluşturma aşamasında Web2.0 araçları ile okulistik, morpa kampus gibi platformlarda verimli etkinlikler olduğu için olumsuz etkisi yoktur(Öğretmen 15).

Online eğitimin en az etkilendiği kısmın kelime ve cümle aşamasında olduğunu düşünüyorum. Hem ekrana alışan çocuklar belli bir mesafe de katettikleri için kelime ve cümle kurmayı daha kolay yapabilmişlerdir(Öğretmen 16).

“Online Eğitimde Kelime ve Cümle Oluşturma Aşaması” temasının “Yeterli Değil” kodunda, 16 katılımcıdan veri elde edilmiştir. Katılımcılar, bu kodda okuma yazma

öğreniminin hece oluşturma aşamasında online eğitimin yetersiz kaldığını düşünmektedir. Katılımcıların vermiş olduğu yanıtlardan alınan alıntılar şu şekildedir:

Kelime ve cümleyi oluşturabildiler fakat uzun zaman aldı. Ayrıca bu kelimeyi ve cümleyi öğrencinin oluşturduğundan emin olamadık. Okumada sıkıntı çıkmadı ama yazmayı göremedik(Öğretmen 1).

Kelime ve cümle döneminde okuma anlamında destekleyici ama kontrol, denetim ve değerlendirme anlamında yetersiz(Öğretmen 2).

Kelime ve cümle oluşturma aşamasında oluşturduğumuz kelimelerin yorumlanarak anlamların ne olduğu açıklanma süreci zaman almıştır(Öğretmen 3).

Dikte çalışmalarını bol bol yaparak kelime ve cümle aşamasını da bu şekilde yaptık. Tabi yine veli desteği ile(Öğretmen 4).

Online eğitimde kelime ve cümle oluşturmada dikte çalışmaları yapılmıştır. Ekran karşısında kelime cümleleri iletmesi zor olmuştur. Cümleleri anlamakta zorlandılar(Öğretmen 5).

Online eğitimde kelime ve cümle oluşturma aşaması diğer aşamalarda olduğu gibi yüz yüze eğitime göre düşüktür(Öğretmen 7).

Online eğitimde kelime ve cümle oluşturma aşaması diğer aşamalarda olduğu gibi yüz yüze eğitime göre düşüktür(Öğretmen 8).

Çocuklara aldırduğım küçük yaz boz tahtalarıyla bol bol yazma çalışmaları yapıldı(Öğretmen 9).

Kelime oluşturmada sınırlı sayıda kelimeleri anca kavrayabildik. Sınıfta olsa 5-6 kelime kavrayacakken ekran başında 1-2 kelimedede kaldık. Cümle oluştururken yazdıklarını göremedik. Çoğunlukla velilerimiz gayretiyle cümle hataları giderildi(Öğretmen 11).

Öğrencilerin seslerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluştuğunu fark etmeleri uzun bir zaman aldı. Yüz yüze eğitime oranla bu aşama daha uzun sürdü(Öğretmen 12).

Kelimeleri oluştururken heceleri birleştirmede zorluk yaşadılar. Sınıfın kalabalık olmasından dolayı sınıf ortamındaki ciddiyetin olmaması, ders esnasında anne

babaların yan taraftan çocuklara fısıldayarak yardım etmeleri kelime oluşturulmasında zorluklar çıkarttı(Öğretmen 13).

Kelime ve cümle oluşturma aşamasında, öğrencinin kendi başına okuma ve yazma değerlendirmesi objektif olmadı. Yani öğrencinin yanında bir yetişkin yardımıyla okuma yazma sürecini tek başına yaptığının geçerliliği yoktu(Öğretmen 14).

Kelime ve cümle oluşturma aşamasında da yine ebeveynleri desteği şarttır(Öğretmen 17).

Yazılacak ve öğretilecek olan kelimeler ve cümleler sınıf ortamında görsellerle desteklenerek ve öğrencinin bulacağı kelime ve cümlelerle daha kolay olabileceğini düşünüyorum. Çocukların dikkat süreleri de öğretime göre daha kısıtlı önünde bulundurulduğunda okuma yazma öğretiminde online öğretim yüz yüze öğretime göre daha kısıtlı kalıyor(Öğretmen 18).

Sesi hisseden tanıyan sonrasında hece oluşturan çocuk bunun bir adım ilerisi olan kelime oluşturma aşamasına geçer. Kelime oluşturan çocuk artık anlamlı cümleler oluşturmaya da yavaş yavaş başlar. Bu aşamada online eğitimin yetersiz kaldığı daha çok öğretmenle yüz yüze etkileşim halinde olarak kurallı anlamlı cümleler kurması gerektiğini düşüncesindeyim(Öğretmen 19).

Kelimeler ve cümleler sınıf ortamında görsellerle desteklenerek ve çeşitli etkinlikler yaparak daha kolay öğrendiler. Online eğitim bu konuda yüz yüze eğitime göre kısıtlı kalıyor(Öğretmen 20).

4.5. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemini “Online eğitim, okuma yazma öğreniminin yazma aşamasını nasıl etkilemektedir?” sorusu oluşturmaktadır. Bu alt probleme ait bulguları belirlemek amacıyla katılımcılara “Online eğitimin, okuma yazma öğreniminin yazma aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Araştırmanın beşinci alt problemine ilişkin katılımcı görüşlerinden elde edilen verilerin betimsel analizi yapılarak tema ve kodlar oluşturulmuştur. Elde edilen bilgiler tablo 4.5.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.5. *Online Eğitimin Okuma Yazma Öğreniminin Yazma Aşamasına Etkisine İlişkin Katılımcı Görüşleri*

<i>Tema</i>	<i>Kod</i>	<i>Sayı (n)</i>	<i>Katılımcılar (K)</i>
Online Eğitimde Yazma Aşaması	Başarısız	20	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15 K16 K17, K18, K19, K20

Tablo 4.5. incelendiğinde;online eğitimin okuma yazma öğreniminin, yazma aşamasına etkisine ilişkin katılımcı görüşleri; “Online Eğitimde Yazma Aşaması” temasında, “başarısız” (n=20)kod başlığı şeklinde değerlendirildiği görülmektedir.

Tablo 4.5.’e göre; katılımcıları tamamı “başarısız” kod başlığında görüş bildirmiştir. Katılımcılar, online eğitimin okuma yazma öğreniminin, yazma aşamasında tamamen başarısız olduğunu düşünmektedirler.

Yazma eksik kaldı. Kurallı yazma sağlanamadı. Yazarken kelime arası ve harf arası boşluk yerinde olmadı. Yazıyı bizzat kontrol etmediğimiz için hatalar çoktu. Yazıdaki eksiği 2.sınıfın başında 1 ay gibi bir sürede tamamladık(Öğretmen 1).

Yazma süreci Başarılı olmadığını düşünüyorum(Öğretmen 2).

Okuma yazma yazama sürecinde problemler yaşadık. Seslerin yazılış yönleri dijital platformda gösterilmesine rağmen yanlış yazılmıştır. Bunda ebeveynlerin rolü olmuştur. Yazıya anında müdahale edilemedi(Öğretmen 3).

Yazma konusunda çok sıkıntı yaşadık. Hala daha yazılarımız güzel değil ve yazmak istemiyorlar(Öğretmen 4).

Online eğitimde okuma yazma aşamasını daha da zorlamıştır. Defter düzenin sağlanması için daha çok emek harcanmıştır(Öğretmen 5).

Online eğitim hissettirme, hece, kelime oluşturma ve cümle oluşturma aşamasında daha faydalı olmaktadır. Yazma çalışmaları birebir müdahale gerektirdiği için verimli bir şekilde yapılamamaktadır(Öğretmen 6).

Online eğitimde yazma çalışması olumsuz etkilenmiştir. Çünkü yazım yanlışları yüz yüze eğitimdeki gibi yanlışları anında düzeltilme şansı yoktur(Öğretmen 7).

Online eğitimde yazma aşamasını olumsuz etkilenmektedir. Yazım yanlışları yüz yüze eğitimdeki gibi kontrol edilip, yanlışlarını anında düzeltme şansı yok(Öğretmen 8).

Dikte çalışmaları yapıldı. Yazıları harfleri yazılış yönleri öğretmek zordu(Öğretmen 9).

Öğrencilere harflerin nasıl yazılacağını yazılış yönünü öğretmek zor oluyor(Öğretmen 10).

Cümle aşamasında da gece kelime aşamalarındaki zorluklar yaşandı. Bir öğrencinin yaptığını ekranda anca paylaşabildik. Sınıf ortamında olsa her öğrenci cümlesini okuyup paylaşabilirdik. Velilerimizin destekleri ile uzaktan eğitimi sorunsuz olarak bitirdik(Öğretmen 11).

Online eğitim okuma yazma öğrenimini olumsuz etkiledi. Okuma bütün akademik becerilerin temelini oluşturur. Bu nedenle okuma yazma öğretimi büyük önem taşır. Online öğretimden çıkan öğrenciden akıcı okuma, okuduğunu anlama ve çeşitli okuma hataları yaptıkları görülmektedir. Bütün bunlar göz önüne alındığında online eğitim okuma ve yazma aşamasını olumsuz etkilemiştir(Öğretmen 12).

Online eğitim boyunca her ne kadar anlatsam da çocukların yazılarının istenilen seviyede net ve okunaklı olmadığını, defter düzeninin olmadığını gördüm(Öğretmen 13).

Yazma aşamasında öğretmen gözetimi ekrandan zor olduğu için çok verimli bir süreç olmadı(Öğretmen 14).

Yazma aşaması olumsuz etkilenmiştir. Çünkü ince motor kasları geliştirici etkinlikler yeterince yapılamamıştır. Yüz yüze eğitimde sınıf öğretmeni doğru kalem tutuştan, harflerin yazım yönüne kadar öğrenciye anlık geri bildirimler vererek yanlış öğrenmenin önüne geçilmektedir. Kontrol ve geri bildirim zamanında verilmediği için yanlış öğrenmenin önüne geçilmemiştir. Yanlış öğrenmeleri düzeltmek imkansızdır(Öğretmen 15).

Özellikle yazma konusunda bir öğretmen öğrencisinin yanında değilse eksiksiz bir yazma öğretimi imkansızdır. Bu sebeple sorunlar yaşanmıştır(Öğretmen 16).

Online eğitimde yazma aşamasında öğrencilere baskı yapılmamalı desteklenmelidir. Bilhassa yazısının güzelliği, harf eksikliği gibi durumlarda öğrenciler üzerinde baskı oluşturmamalıdır. Aksi durumda öğrencilerde okuyup yazamayacakları kaygısı oluşabilir. Kaygının var olduğu bir ortamda da kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesi zordur(Öğretmen 17).

Online öğretimde dikte çalışması yaptırmak ve yazdıklarını kontrol etmek çok zor. Yapılan yanlışları, yazım yanlışlarını düzeltmek imkânsız denilecek kadar zor. Bu süreçte defter düzeni ve yazı güzelliği olumsuz etkilenmektedir(Öğretmen 18).

Yazma eğitimine kalem tutmakla başlayan çocuk defterini nasıl tutacağını daha birçok noktayı öğretmeninden öğrenir. Online eğitimin okuma yazma sürecinin yazma aşamasında tamamen işlevini kaybettiği düşüncesindeyim. Anında dönüt ve düzeltme yapılamadığından olumsuz olduğunu düşünüyorum(Öğretmen 19).

Dikte çalışması yaptırmak ve yazdıklarını kontrol etmek çok zor. Yazım yanlışlarını düzeltmek ve harflerin yazılış yönünü düzeltmek imkânsız denilecek kadar zordur. Defter düzenini de etkilenmiştir(Öğretmen 20).

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada; online eğitim ile yapılan okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda birinci sınıfları okutan 20 sınıf öğretmeniyle görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde elde edilen verilerden; online eğitimin okuma yazma öğretiminin hazırlık aşaması, sesi hissettirme ve tanıma aşaması, hece oluşturma aşaması, kelime ve cümle oluşturma aşaması ile yazma aşamasına olan etkileri değerlendirilmiş ve yapılan analizler neticesinde bir sonuca varılmıştır.

Araştırmanın sonucuna göre:ilk okuma ve yazma öğretiminde online eğitimin etkili bir yöntem olmadığı ve bu yöntemle okuma yazma öğretiminin başarıya ulaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Online eğitim ile yapılan okuma yazma öğretiminin; hazırlık aşamasının verimsiz geçtiği, sesi hissettirme ve tanıma aşamasının başarısız olduğu, hece oluşturma aşamasının olumsuz etkilendiği, kelime ve cümle oluşturma aşamasında yeterli olmadığı ve yazma aşamasında ise online eğitimin başarısız bir yöntem olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmanın ulaştığı sonuçları destekleyen araştırmalara literatürde rastlamak mümkündür. Kargın ve Karataş'ın (2021) ulaştığı "uzaktan eğitim ile ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde, öğretmenlerin belirttiği sorunlardan birisinin; seslerin çıkarılmasında, okunmasında ve seslerin yazım yönlerinde çocukların hata yaptığı" bulgusu; Orhan Karsak'ın (2014), araştırmasında "sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretiminde kullanılan eğitim yazılımlarının yetersiz olduğunu"tespit etmesi; Gürol ve Yıldız'ın (2015),"bilgisayar destekli ilk okuma yazma öğretimininde becerilerinin gelişimindeolumsuz bir etkiye sahip olduğu" sonucu; . Can (2020) ile Özdoğan ve Berkent'in (2020)araştırmalarında, "uzaktan eğitim ile okuma yazma öğretimindeki dezavantajlar olarak geribildirim, başarıyı ölçme ve değerlendirme gibi alanların yetersizlik olduğu" sonucu;Sağırılı'nın (2021), "öğretmenler, uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma yazma öğretiminde ölçme ve değerlendirme yapmada oldukça sıkıntı yaşamışlardır ve bu alan zayıf ve sorunludur" sonucuna ulaşması, araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir.

Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; araştırmanın amacı kapsamında, online eğitim ile okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen görüşleri ortaya çıkarılmıştır ve araştırmanın amacına ulaşmıştır. Bu kapsamda, online eğitim ile yapılan okuma yazma öğretimindeki sorunları sınıf öğretmenleri bilmektedir ve bu durumun farkındadır. Araştırmanın sonuçları, online eğitim yöntemiyle yapılan okuma yazma öğretimi alanındaki sorunların çözümüne katkı sağlaması ve ilgili alanın geliştirilmesi adına oldukça önemli görülmektedir.

İlk okuma ve yazma öğretimi, öğrencilerin akademik başarısı ve kişisel gelişimleri açısından oldukça önemli bir süreçtir. Bu süreçte öğretmenler, yüz yüze gerçekleştirdikleri okuma yazma öğretiminin aşamalarında, internetten ve çeşitli dijital platformlardan faydalanmaktadır. Bu süreçte, slayt, video, müzik, film, çizgi film ve animasyon gibi çeşitli uygulamalardan faydalanılmakta ve okuma yazma öğretiminin süreci desteklenmektedir. Ancak uzaktan eğitime geçilmesiyle bu uygulamalar destek olmaktan çıkmış ve direkt olarak yüz yüze eğitimin yerini almıştır. Doğal olarak da birebir ilgilenilmesi ve elinden tutulması gereken öğrenciler ile online olarak ders yapılmak zorunda kalmış ve okuma yazma süreci sekteye uğramıştır.

Online eğitimin yetişkinlere, topluma ve eğitime sağladığı faydaların yanında bazı sınırlılıkları da bulunmaktadır (Akyürek, 2021). Online eğitim ile yapılan okuma yazma öğretiminde, yüz yüze eğitimde sağlanan iletişim ve etkileşim kolay bir şekilde sağlanamayabilir. Özellikle bireysel ve yardımsız çalışamayan birinci sınıf öğrencilerinin, online eğitim ile uzaktan yeterli ve etkili çalışması mümkün olamayabilir. Pratik ve uygulama gerektiren okuma yazma öğretiminde, uzaktan beceri kazandırılması çok zor ve uğraştırıcıdır. Bu bakımdan özellikle okuma yazma öğretiminde, online eğitimin sınırlı etkiye sahip olabilir.

İlk okuma ve yazma becerisinin kazanılmasında kritik dönem ilkokuldur. Bu kritik dönemde okuma ve yazma becerisinin sağlam temeller üzerine oturtulması ve kalıcı öğrenmelerin oluşması için gerekli öğrenme ortamlarının oluşturulması gereklidir. Bu bakımdan bu becerinin kazanılmasında, kullanılacak olan okuma yazma yöntemlerinin de etkisi oldukça büyüktür (Tok, 2001). Bu yöntemlerden birisi de özellikle son yıllarda sıkça kullanılan online eğitimidir. Online eğitim ile okuma yazma öğretiminin hazırlık aşamasında, sesi hissettirme ve tanıma aşamasında, hece oluşturma aşamasında, kelime ve

cümle oluşturma aşamasında ve yazma aşamasında istenen başarının yakalanamaması, online eğitimin niteliği açısından düşündürücü bir durumdur.

Bireyin tüm yaşamı boyunca ve özellikle de akademik hayatında oldukça önemli bir etkiye sahip olan okuma yazma öğretimine, gereken önemin verilmesi gerekmektedir. Bu araştırmada ve benzer araştırmalarda, okuma yazma eğitiminde online eğitim yöntemiyle istenen başarıların yakalanmamasının ortaya çıkması, bu alanın eğitimciler tarafından iyi irdelenmesinin gerektiğini ve gerekli tedbirlerin alınarak bu alanın geliştirilmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır.

5.2. Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına dayanarak getirilen öneriler şu şekildedir:

1. Online eğitimin daha nitelikli ve verimli bir yönetime dönüşmesi için, okuma yazma öğretiminde kullanılan dijital platformların içerikleri geliştirilmelidir.
2. Okumaya hazırlık aşamalarında, seslerin hissettirilmesi ve pekiştirilmesi aşamalarında daha eğlenceli, ilgi çekici ve zengin görsel içeriklerle desteklenen online uygulamalar kullanılmalıdır.
3. Online eğitim ile verilen ders sayısının azaltılması, öğrencilerin sıkılmasını ve daha iyi okuma yazma öğrenmesini sağlayabilir.
4. Online eğitimde aileler sürece dahil edilmelidir.
5. Öğretmenler, online eğitimde okuma yazma öğretiminin gereklerini yerine getirebilmeli ve teknolojik araçları kullanma yeterliliklerini artırmalıdır.
6. Bu araştırmada online eğitim ile okuma yazma öğrenimi alanında bir araştırma yapılmıştır. Online eğitim ile öğretimin geliştirilmesi konu alanında kapsamı daha da genişletilen çalışmalar yapılabilir.
7. Araştırma sınıf öğretmenleriyle yapılmıştır. Diğer branş öğretmenleriyle de online eğitimi değerlendiren çalışmalar yapılabilir.
8. Bu araştırma nitel desende yürütülmüştür.. Eylemsel ve deneysel yöntemlerin kullanıldığı güncel araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akyol, H. (2018). *Türkçe ilk okuma yazma ve öğretimi* (16. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Akyürek, M. İ. (2020). Uzaktan Eğitim: Bir Alanyazın Taraması. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4 (1), 1-9.
- Altunkaynak, M, Çağınlar, Z. (2020). Sınıf Öğretmenlerinin İlk okuma Yazma Öğretiminde Eğitim Teknolojilerini Kullanma ve Eğitsel Olarak Faydalanma Durumları. *Milli Eğitim Dergisi*, 49 (226), 93-122.
- Anderson, J. (2020). *Brave New World Thecoronaviruspandemic is reshapingeducation*. <https://qz.com/1826369/how-coronavirus-is-changing-education/> adresinden alınmıştır.
- Babayiğit, Ö. ve Erkuş, B. (2017). İlkokuma yazma öğretimi sürecinde sorunlar ve çözüm önerileri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 271-284.
- Balaman, F. ve Hanbay Tiryaki, S. (2021). Corona virüs (covid-19) nedeniyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 52-84.
- Baş, Ö. (2006). Ses temelli cümle yöntemi ve bitişik eğik yazıyla okuma yazma öğretiminde alternatif harf sıralaması. *Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Kongresi Bildiri Kitabı*.Ankara: Kök Yayıncılık, ss. 215-224.
- Bay, Y. (2008). *Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlk Okuma Yazma Öğretiminin Değerlendirilmesi (Ankara İli Örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6 (2), 11-53.
- Çakın, M. ve Külekçi Akyavuz, E. (2020). Covid-19 süreci ve eğitime yansımaları: öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of SocialSciencesandEducationResearch*, 6(2), 165-186.
- Çaycı, B. ve Demir M. K. (2006). Okuma ve anlama sorunu olan öğrenciler üzerine karşılaştırmalı bir çalışma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4 (4), 437-456.
- Çelenk, S. (2002). İlkokuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online*, 1(2), 40-42.
- Çelenk, S. (2007). *İlkokuma Yazma Programı ve Öğretimi*. Geliştirilmiş ve Yenilenmiş 6. Baskı. Ankara: Maya Akademi.
- Çınar, İ. (2004). *Kuramdan Uygulamaya İlkokuma Yazma Öğretimi*. Geliştirilmiş 2. Baskı: İnönü Üniversitesi Matbaası.
- Daniel, J. (2020). Educationandthe COVID-19 pandemic. *Prospects*, 49(1), 91-96.
- Demirel, Ö. (1999). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Durna, Y. (2014). *2012-2013 Eğitim-öğretim yılında 60-66 ay arasında ve 66. ay üzerinde okula kayıt yaptıran 1. sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma dersi öğretim programı kazanımları ile okul yaşantıları sürecinin performans yönünden öğretmen görüşlerine dayalı olarak*

- karşılaştırılması (Erzincan Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Ekici Calın, T. (2019). *Sınıf Öğretmenlerinin İlk Okuma-Yazma Öğretimine İlişkin Görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Elitaş, T. (2017). *Uzaktan eğitim lisans sürecinde yeni iletişim teknolojileri: Atatürk Üniversitesi uzaktan eğitim merkezi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ercan, M. (2021). *Covid-19 Pandemi Döneminde İlk Okuma Yazma Sürecine İlişkin Öğretmen ve Veli Görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Ergüç Şahan, B. ve Parlar, H. (2021). Pandemi döneminde sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı problemler ve çözüm yolları. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18(40), 2375-2407.
- Ferah, A. (2004). *Her yönüyle ilk okuma yazma*. İstanbul: MEB.
- Fidan, M. (2020). Covid-19 belirsizliğinde eğitim: İlkokulda zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 24-43.
- Garbe, A., Ogurlu, U., Logan, N., & Cook, P. (2020). Parents' experiences with remote education during COVID-19 school closures. *American Journal of Qualitative Research*, 4(3), 45-65.
- Göçer, A. (2014). *Etkinlik Temelli İlkokuma ve Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Gömlüksiz, M. N. (2005). Yeni ilköğretim programının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 339-384.
- Gözler, A., & Paris, H. (2018). İlkokul Öğrencilerinin Akıcı Okuma Becerilerinin Okul Türlerine Göre İncelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi* (14), 73.
- Güneş, F. (2000). *Okuma-yazma öğretimi ve beyin teknolojisi*. Ankara: Ocak Yayınları.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller*. Pegem Akademi, Ankara.
- Güneş, F., Uysal, H. ve Taç, İ. (2016). İlkokuma Yazma Öğretimi Süreci: Öğretmenim Bana Okuma Yazmayı Öğretir Misin? *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*. 2(2), 23-33.
- Gürol, A. & Yıldız, E. (2015). İlk Okuma Yazma Öğretiminde Bilgisayar Destekli Eğitimin İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlk Okuma Yazma Becerilerine Etkisi. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 1 (1), 1-18.
- Karataş, Z. (2017). Sosyal Bilim Araştırmalarında Paradigma Değişimi: Nitel Yaklaşımın Yükselişi. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 68-86.
- Kargın, T. & Karataş, A. (2021). Sınıf Öğretmenlerinin Gözünden Küresel Salgın Sürecinde Uzaktan Eğitim Aracılığıyla İlk Okuma Yazma Öğretimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9 (4), 1264-1284.
- Kayıkçı, K. (2008). İlköğretim müfettişleri ve öğretmenlerin ses temelli cümle öğretim yönteminin uygulamasına ilişkin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55, 423-457.

- Keskinkılıç, K., Keskinkılıç, S. B. (2007) *Türkçe ve İlk okuma Yazma Öğretimi*, 3. Baskı, PegemA Yayıncılık, Ankara.
- KızılaslanTunçer, B. (2013). *Öğretmen adaylarının ilk okuma yazma öğretimi dersindeki akademik başarıları, biliş üstü farkındalık düzeyleri, düşünme stilleri ve tutumları arasındaki ilişkiler*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Köksal, K. (2003). *Okuma yazmanın öğretimi*. Ankara: MEB.
- Köksal, K. (1999). *İlkokuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem A.
- Leu, D. J. (1997). Caity'squestion: Literacy as deixis on the Internet. *The Reading Teacher*, 51, 62-67.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2009). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-5. sınıflar)*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2017). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu*. Ankara: MEB Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2019c). *Eğitimde FATİH Projesi Hakkında*, Fatih Projesi: <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/about.html> (erişim tarihi: 08.08.2021).
- Nur Saydam, E. (2020). *Birinci Sınıfta Okuma-Yazma Başarısını Etkileyen faktörlerin Belirlenmesi*.Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Orhan Karsak, H. G. (2014). Bilgisayar Destekli İlk Okuma Yazma Öğretimine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi* , (40).
- Özdoğan, A. Ç. & Berkant, H. G. (2020). Covid-19 Pandemi Dönemindeki Uzaktan Eğitime İlişkin Paydaş Görüşlerinin İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim, 13-43.
- Saban, A. ve Ersoy, A. (2019). *Eğitimde Nitel Araştırma Desenleri*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sağırılı, M. (2021). Salgın sürecinde ilk okuma yazma öğretimi. *Ekev Akademi Dergisi*, (86), 385-402.
- Şahin, A. (2019). *İlk Okuma ve Yazma Öğretiminde Eğitim Yazılımlarının Kullanımının Öğretmen Görüşleri Açısından İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Tok, Ş. (2001). İlkokuma yazma öğretiminde kullanılan yöntemlerin değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 26(26), 257-276.
- Uzuner, Y. (1997). Okuma ve yazma süreçleri arasındaki bağ. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 228, 23-24.
- Yıldız, S. (2010). İlkokuma Yazma Öğretiminde Çoklu Ortam Uygulamalarının Okuma Becerisi Üzerinde Etkililiği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 31-63.

EKLER

Ek 1. Görüşme Formu

Öğretmenlere Yönelik Görüşme Formu

Araştırma Konusu

Online Eğitimde Okuma Yazma Öğretimine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Giriş

Değerli Eğitimci,

Bu çalışmanın amacı; online eğitimde okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymaktır. Ayrıca; sizlerin görüşleriyle toplanacak verilerin online eğitim ile okuma, yazma ve anlama becerilerinin öğretimine yön vermesi, araştırmanın beklenen diğer bir amacıdır. Bu araştırma projesi kapsamında sizlerle görüşme yapıyorum. Bu konuda görüşlerinizin önemli olduğunu belirtir, katkılarınız için çok teşekkür ederim. Yaptığım tüm görüşmelerde verilen bilgiler, sadece bu araştırmada kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Araştırma raporunda isimleriniz şifrelenerek verilecektir. Görüşmeye başlamadan önce sormak istediğiniz sorular var mı? Görüşmenin yaklaşık olarak yarım saat süreceğini düşünüyorum. İzin verirseniz görüşmeyi kaydetmek istiyorum.

Aşağıdaki formu işaretlerken lütfen size uygun olan seçeneğin yanına çarpı (X) işareti koyunuz.

1. Cinsiyetiniz: 1. Kadın () 2. Erkek ()
2. Hizmet Yılıınız: ... Yıl
3. Eğitim Durumu: 1. Önlisans () 2. Lisans () 3. Yüksek Lisans ()

Görüşme Formu

Sormak istediğim sorular şunlardır:

1. Online eğitimin, okuma yazma öğreniminin hazırlık aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?
2. Online eğitimin, okuma yazma öğreniminin sesi hissettirme ve tanıma aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?
3. Online eğitimin, okuma yazma öğreniminin hece oluşturma aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?
4. Online eğitimin, okuma yazma öğreniminin kelime ve cümle oluşturma aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?
5. Online eğitimin, okuma yazma öğreniminin yazma aşamasını nasıl etkilediğine ilişkin görüş ve düşünceleriniz nelerdir?

ÖZGEÇMİŞ